

BRĪVĀ LATVIJA

ISSN 0934-6759

APVIENOTĀ **LONDONAS AVĪZE** UN **LATVIJA**

2022. gada 7. – 13. decembris

Nr. 47 (1753)

Lasiet tīmeklī
www.brivalatvija.lv

ESI SUMINĀTS, FRANK GORDON!

Latvijas prezidents Egils Levits valsts vizītes laikā Izraēlā pasniedza medaļu žurnālistam, publicistam un sabiedriskajam darbiniekam, mūsu ilggadīgam un cienījamam autoram Frankam Gordonam.

Latvijas vēstniecībā Izraēlā notika tikšanās ar Franku Gordonu. Okupācijas gados trimdā viņš bija labi zināms ar Aleksandra Solženicina grāmatas "Gulaga arhipelāgs" (izdevējs – apgāds "Grāmatu Draugs") tulkojumu un rakstiem par dzīvi Latvijā padomju okupācijas režīma laikā. F. Gordons arī pētījis ebreju vēsturi Latvijā. Pēc neatkarības atjaunošanas F. Gordons publicējies *Lauku Avīzē*, pēc tam *Latvijas Avīzē*, turpinājis ik nedēļu rakstīt *Laikā* un *Brīvajā Latvijā*.

Pasniedzot Frankam Gordonam medaļu, Egils Levits uzsvēra viņa nozīmīgo mūža ieguldījumu. Savukārt F. Gordons pasniedza Levitam grāmatu par ebreju un latviešu tautu attiecību vēsturi Latvijā. Ar šo dāvinājumu simboliski Latvijas Nacionālajai bibliotēkai tiek nodota Franka Gordona grāmatu kolekcija, kas nonāks bibliotēkas arhīvā.

Frankam Gordonam šoruden apritēja 94 gadi. Kā atgādināts Nacionālajā enciklopēdijā, F. Gordons pats sevi dēvē par "latviski runājošu ārpusnieku". Latvijā viņš sauc par savu dzimteni, bet Izraēlā – par Tēvzemi. "F. Gordona ieguldījums īpaši vērtīgs ir tieši latviskajā kultūrvīdē, jo

viņa publicistiskie sacerējumi veltīti nozīmīgiem Latvijas vēstures krustpunktiem okupācijas režīmos, latviešu un ebreju attiecību jautājumiem, Latvijas kultūrai citu tautu kultūru kontekstā," lasām tīmekļa vietnē "enciklopedija.lv". "Autora izteiksmei raksturīgs atklāts tiešums un precizitāte, prasme sociāli politiskās parādības aplūkot plašās kopsakarībās, kā arī empātijas spēja. Viens no asākajiem sacerējumiem ir grāmata "Lokanums un spīts. Nekrievu likteņgaitas mūsdienu Maskavijā", kas ar pseidonīmu Alberts Sābris izdota 1974. gadā apgādā "Grāmatu Draugs". Tās sākumā ironiski un pat ciniski skaudri atklāts okupācijas režīma nodarītais ļaunums Padomju Latvijā – sovjetizētais un rusificētais domāšanas veids un pasaules uztvere, vērtību zudums, izkropļotā vēstures izpratne. Turpmākajās grāmatas daļās raksturotas citas PSRS dzīvojošās tautas un viņu likteņi okupācijas režīma ietekmē. Šī darba tematiskās aptveres un atklātības dēļ trimdas vidē F. Gordons ieguva apzīmējumu "latviešu Solženicins".

1990. gadā F. Gordons sarakstīja grāmatu ar provokatīvu nosaukumu – "Latvieši un žīdi spilēs starp Vāciju un Krieviju", ko tajā pašā gadā Vaiva Puķīte un Jānis Straubergs no manuskripta pārtulkojuši angļu valodā – "Latvians and Jews between Germany and Russia". Grāmata izdota Stokholmas latviešu ap-

1998. gadā Franks Gordons apbalvots ar Triju Zvaigžņu ordeni. Latvijas prezidents Egils Levits žurnālistam, publicistam Frankam Gordonam pasniedz medaļu, uzsverot viņa nozīmīgo mūža ieguldījumu // Ilmāra Znotiņa (Valsts prezidenta kanceleja) foto

gādā "Memento". Latviešu oriģinālā tā publicēta divas reizes – 1994. un 2001. gadā. Izmantojot vēsturiskus faktus un savu personisko pieredzi, autors vispu-

sīgi parādījis latviešu un ebreju attiecību likločus divu okupācijas režīmu ietekmē. Kopainas veidojumā nozīmīgs ir gan pētnieciskais materiāls par ebreju vēsturi Latvijā, gan vērojumi par ebreju tēla veidošanos latviešu tautas priekšstatos, folklorā un literatūrā, tāpat arī uzmanīga iedziļināšanās sociāli politiskajos iemeslos, kas abas tautas nostādījušas vienu pret otru. Gan šajā, gan visās citās publikācijās autors konsekventi lieto etnonīmu "žīds", noraidot tā iespējamo negatīvo konotāciju. Nacionālajā enciklopēdijā atgādināts, ka F. Gordona raksti tika veltīti ne tikai Latvijas un tuvāko kaimiņzemju, bet arī visas pasaules sociāli politiskajam norisēm. Tie liecina par autora erudīciju, enciklopēdiskām zināšanām Rietumu un Austrumu vēstures, politikas, kultūras jomās, spēju skaidri saskatīt un bez aplinkiem raksturot kādu politisku vai kultūras situāciju, ietverot plašu kontekstuālu fonu.

2014. gadā apgādā "Laika grāmata" nāca klajā Franka Gordona jaunākais romāns "Mijkrešlis mikrorajonā", kurā autors lasītājus ievēd tajos laikos, kad Latvija bija "skrandu dižvalsts" skavās. Tas ir asprātīgs, patiess un smel-

dzīgs vēstījums, ko Franks Gordons savām acīm redzējis, uz savas ādas izjutis.

Franks Gordons dzimis 1928. gada 1. septembrī, Rīgā. Mācījies Rīgas Franču licejā. 1941. gada 28. jūnijā līdz ar savu ģimeni devies bēgļu gaitās uz Padomju Krieviju. 1945. gada 3. aprīlī viņi atgriezās Latvijā. No 1945. līdz 1957. gadam Franks strādāja Latvijas Telegrafa aģentūrā, no 1957. līdz 1971. gadam – vakara avīzē *Rīgas Balsis*. Pārvarot grūtības, 1972. gadā F. Gordonam izdevās izbraukt no PSRS uz Izraēlu, savu Tēvzemi, kur viņš turpināja strādāt presē.

Tiktāl oficiālās ziņas. Bet – mīļais Frank, godātais Gordon kungs, joprojām cienījamais *Laika* lasītājs un labvēli! No sirds sveicam Tevi! Joprojām godājam un mīlam, vēlam stipru veselību un gaišas dienas!

Tavējie Latvijā, citur Eiropā un Amerikā

Aglonas Dievmātes mozaīka Nācaretē

29. novembrī Nācaretē, klātesot goda viesiem un ap 50 cilvēku lielai svētceļnieku grupai no Latvijas, Pasludināšanas bazilikā svinīgi tika atklāta Aglonas Dievmātes mozaīka. Uzrunājot dalībniekus, Valsts prezidents Egils Levits atzīmēja, ka Nācarete līdzās Jeruzalemei un Betlēmei ir starp trīs svarīgākajām vietām kristietībā, kur viesojas ne tikai svētceļnieki, bet arī laicīgie apmeklētāji: "Tādā veidā mūsu Aglonas Dievmātes mozaīka būs arī sava veida valsts vizītkarte šajā zemē un vietā. Mozaīkas tapšanā par pamatmotīvu tika izvēlēta Aglonas Dievmātes svētglezna, jo tā ir atpazīstama ne tikai starp kristiešiem, bet arī pārējā sabiedrībā un arī tuvējās kaimiņvalstīs."

Prezidents valsts vizītes laikā arī tikās ar diasporas pārstāvjiem – Latvijas un Igaunijas ebreju asociāciju Izraēlā un

Latviešu kultūras biedrību. Izraēlā dzīvo vairāk nekā 5000 Latvijas valstspiederīgo.

ELISA FREIMANE,
ALA Izglītības nozares vadītāja

Ik gadu Amerikas latviešu skolu skolotāji un darbinieki satiekas konferencē, lai klausītos lekcijas, mācītos ko jaunu, dalītos pieredzē un lai iepazītos ar citiem, sev līdzīgiem Amerikas latviešiem, kas izvēlējušies savas nedēļas nogales veltīt darbam latviešu skolās. Pandēmijas gados Izglītības nozare konferencēs rīkoja neklātienē, izmantojot Zoom platformu gan lekcijām, gan pārrunu grupām. Bija iespējams satikties biežāk, uz īsāku laiku, un neklātienē konferencēs un pārrunu vakarus apmeklēja caurmērā 40 skolotāju. Neklātienē konferencēs saistīja ne tikai ASV skolotājus, bet bija arī skolotājus no Austrālijas, Kanadas un Latvijas, kas piedalījās no tālienes.

Lai gan neklātienē konferencēs izdevās labi, tomēr lielāks spēks rodas tiekoties klātienē, aci pret aci. 2022. gada pavasarī beidzot likās, ka pandēmijas ierobežojumi būs atcelti un būs iespējams atkal rīkot konferenci klātienē. Konferencē rīkošana prasīja lielu darbu, it īpaši pēc trīs gadu pārtraukuma, bet darba nebaidījās Ņudžersijas un Ņujorkas skolu skolotājas, un viņas nolēma konferenci rīkot Ņudžersijā, latviešu īpašumā Priedainē. Rīcības komitejā par visiem saimniecības un iekārtošanas darbiem rūpējās Jana Anča-Tetere un Sarmīte Grigaliniči-Leja no Ņudžersijas skolas, bet pie nodarbībām pirms un pēc konferencēs, kā arī konferencēs laikā piestrādāja Ņujorkas skolas pārzine Līga Balode. Jānis Grigaliniči-Leja, Priedaines saimnieks, bija arī nenogurstošs atbalsts tehniskajos jautājumos. ALA Izglītības nozari pārstāvēja tās vadītāja Elisa Freimane, kas atbildēja par konferencēs programmu. Konferenci finansiāli atbalstīja Amerikas latviešu apvienība un Latviešu valodas aģentūra no Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta programmas "Valsts valodas politika un pārvalde".

Priedaine atrodas ASV Austrumkrasta pašā viducī, tāpēc uz konferenci bija viegli ar mašīnu atbraukt skolotājiem no Vašingtonas, DC, Bostonas un Klīvlāndes, kā arī no vietējām Ņudžersijas un Ņujorkas skolām. Atlidoja arī skolotājas no Čikāgas, Mineapoles, Denveras, Sanfrancisko un Losandželosas. Visvairāk skolotāju – 16 – bija no Ņudžersijas skolas! Daļa skolotāju palika viesnīcās, bet Jānis un Sarmīte Grigaliniči-Lejas bija parūpējušies piedāvāt iespēju dalībniekiem pārgulēt arī Priedainē. Skolotāji, kas vēlējas, varēja palikt uz ērtiem matraciņiem vai arī "Telsu pilsētiņā", kas bija iekārtota Priedainē uz skatuves. Dalībniekiem bija jauki palikt tuvāk konferencēs vietai, un tā arī vakaros nodarbības bija ļoti apmeklētas.

Konferencēs gaitas sākās piektdien, 28. oktobrī, ar iespēju piedalīties ekskursijās Manhatenā. Skolotājiem bija iespējams apciemot Latvijas ANO misiju, iet uz mākslas muzejiem, satikties ar leģendāro Viju Vētru. Vakarā Priedainē sākās jautrība. Paēduši va-

Par skolotāja lomu diasporā

Amerikas latviešu apvienības Izglītības nozares skolotāju konference

2022. gada 28. – 30. oktobrī

Foto: Kristīna Rath-de

kariņas, dalībnieki spēlēja latviskotu "Jeopardy" spēli par latviešu tautasdziesmām, ko vadīja Ņudžersijas skolotājs emeritus Mārtiņš Putenis. Komandas sacentās zināšanās par tautasdziesmu vārdiem, nozīmi un formām.

Sestdiena un svētdiena bija lielas darba dienas. Pēc konferencēs ievadvārdiem sākās pirmais no pieciem darba posmiem, kas katrs bija sadalīts divās daļās. Pirmajā daļā bija trīs četras īsas lekcijas par dažādiem tematiem. Pēc tam otrajā daļā skolotāji sadalījās pa grupām, sekojot lektoram, kas viņu intereses visvairāk uzrunāja. Tādā veidā visi dalībnieki bija informēti par tiem pašiem tematiem, tomēr katrs varēja pamatīgāk mācīties par to, kas viņam visvairāk vajadzīgs.

Konferencēs lektori bija ar lielu un dažādu pieredzi. Aija Otomere bija atbraukusi no Rīgas, pārstāvēt Latviešu valodas aģentūru (LVA). Latviešu valodas aģentūra ir galvenais starpnieks starp Latvijas valdību un diasporas latviešu skolām. Aija Otomere piedalījās četros darba posmos, stāstot par LVA pasākumiem, darbiem, un, galvenais, par mācību programmām un piedāvājumiem materiāliem. Skolotājiem bija iespējams uzzināt un apskatīties mācību materiālus savās mācību jomās.

No tālās Moldovas uz konferenci atbrauca Dace Mažeika, kas vada vairākus nozīmīgus ALA Izglītības nozares un PBLA Izglītības padomes projektus. Dace Mažeika dalībniekiem paskaidroja par valodas līmeņiem un par ALA valodas līmeņu pārbaudījumiem. Darba grupās skolotāji piestrādāja pie skolēnu valodas līmeņu identifikācijas, kā arī pie savu mācību materiālu piemērošanas skolēnu dažādajiem valodas līmeņiem. Dace Mažeika arī stāstīja par PBLA projektu *Sietīnš*, kas ir mācību materiālu meklētājs, radīts tieši un specifiski diasporas skolotāju atbalstam. D. Mažeikas vadītajos darba posmos varēja mācīties *Sietīnā* uzstādīt kritērijus, lai atrastu sev vajadzīgo. (*Sietīņu* var apskatīties sietins.lv.)

Andra Zommere no Kalama-zū, Mičiganā, bija klāt konferencē, lai atbalstītu skolu vadītājus.

A. Zommere pati ir pamatskolas pārzine, un viņas vadītajās darba grupās pulcējās skolu vadītāji, lai runātu par administratīvajiem jautājumiem, kā arī par skolotāju piesaisti skolas darbā, par mācību vadlīnijām, kas palīdz noteikt skolas darbību.

Gaŗezera vasaras vidusskolas direktore Sandras Kronītes-Sīpolas uzdotā tēma bija jaunieši. Skolotājiem rūp tas, kas notiek ar mūsu jauniešiem pēc latviešu pamatskolas beigšanas, un jau pavasarī bija notikušas vairākas neklātienē sapulces, lai pārrunātu šo jautājumu. Sandra pirmajā darba grupā piedalījās sarunā par vasaras vidusskolām ar Rietumkrasta vasaras vidusskolas *Kursa* direktori Māru Pelēci. Citā darba grupā viņa kopā ar Losandželosas pamatskolas pārzini Sanitu Šumani-Karami vadīja pārrunas par jauniešu nodarbībām vietējās skolās. Šajā darba posmā informēja par jauno virtuālo vidusskolu Kanadā, ko vada Edgars Kiršs un Pauls Legzdiņš. Vēl pēdējā darba posmā Kronīte-Sīpola vadīja pārrunas par jauniešu iesaukti mūsu latviešu sabiedrībā, par šķēršļiem, kas kavē daudzu jauno cilvēku piedalīšanos sarīkojumos un sabiedrības vadībā.

Ņudžersijas skolas ilggadējais skolotājs Mārtiņš Putenis, savu uzrunu uzsākot, aicināja dalībniekus dziedāt. Tas bija ievads viņa stāstījumam par Latvijas vēstures materiāliem, ko viņš ir gatavojis, pamatojoties uz latviešu dziesmu un mūzikas vēsturi. Materiāli ir piemēroti dažādiem valodas līmeņiem, un tie padara vēsturi

skolēniem dzīvāku un saprotamāku.

Visjaunākā no lektorēm bija GVV un *Kursa* darbiniece Daiga Cera no Vašingtonas, DC. Viņa stāstīja par veidiem, kā mācīt skolēniem ar lielām spēju un valodas atšķirībām. Šādas stratēģijas sauc par diferencēšanu, un D. Cera piedāvāja dažādus diferencēšanas piemērus, kas varētu palīdzēt skolotājiem darbā latviešu skolās. Darba grupā bija iespējams piestrādāt pie sava stundas plāna diferencēšanas.

Netrūka arī izpriecē. Saulainā rudens pēcpusdienā dalībnieki devās ārā nodarbībā ar ilggadējo mazskautu vadītāju Intu Šķinkī. Skolotāji spēlēja spēles, iepazīnās ar citiem un kārtīgi izsmējās. Pievakarē Ņujorkas skolas *vecāks* un skolēns Džeisons Meilands ar sirsnīgu humoru uzrunāja konferenci par latviešu skolas nozīmi. Vakarā pēc vakariņām skolotāji sildījās pie ugunsķēdes, kad viņus pārsteidza ķekatnieki, kas lika minēt miklas un uzdziedāt. Dziedāšana turpinājās līdz vēlam vakaram Priedaines omulīgajā bāra telpā.

Skolotāji ne tikai mācījās, bet arī mīlojās. Saimniece Sarmīte Grigaliniči-Leja ar daudziem palīgiem lutināja ar gardām maltītēm, bet par sestdienas vakara īpašām vakariņām rūpējās saimniece Terēze Apsīte. Ņudžersijas skolas skolotāji bija gādājuši sešas dažādas zupas sestdienas pusdienām, netrūka ne kafijas, nedz saldumu!

Konferencēs noslēgumā dalībnieki piedalījās spēlē "Idejas bez robežām", kur bija jāizveido projekti par labu latviešu skolām bez

laika, naudas vai darba spēka ierobežojumiem. Grupas izveidoja savas idejas, tās piedāvāja visai publikai, un tad bija balsošana par mīļāko ideju. No idejām bija divas, kas saistījās ar pulcēšanos: visu latviešu diasporas skolu lieluzvedums, kas ceļotu pa visiem kontinentiem, kā arī visu Amerikas latviešu skolu absolventu svētku salidojums. Prezidenta uzrunu un slaveno mūzikas grupu priekšnesumiem. Cita ideja bija veidot digitālās realitātes platformu jeb *metaversu*, kur katram bērnam piedāvātu individuālu pieeju latviskai izglībai. Ceturtais projekts bija izveidot un tad piedāvāt ideālu latviešu skolu modeli ar apmācītu personālu, ideālu sadarbību starp skolām un starp skolu un vietējo sabiedrību. Šajā projektā arī katrai skolai būtu vajadzīgas telpas veiksmīgai darbībai. Pēdējais projekts bija visietilpīgākais, jo tas gādāja par bērnu no gaidībām līdz pieaugšanai, allaž piedāvājot tam latvisku vidi, kurā augt un attīstīties. Uzvarētājos bija absolventu svētku un mūža gādības projekti. Nodarbībai noslēdzoties, dalībnieki bija iekarsuši par savām idejām un tās papildināja vēl un vēl. Lai gan, spēlei beidzoties, iestājas atkal "robežas", kas šīs interesantās un ietilpīgās idejas pagaidām bremsē, ir svarīgi domāt par to, kas varētu būt, un censties īstenot to, ko var. Neapšaubāmi skolotāji izteicās par to, ko varētu dot kopiena un kopā būšana, cik svarīgi ir rūpēties par skolēnu daudzpusīgi un visos vecumos.

Konferencē piedalījās 44 dalībnieki. Šķīrties nenācās viegli. Programmas noslēgumā skolotājus uzrunāja ALA valdes loceklis, pasakot savu paldies par skolotāju darbu. Viens no konferencēs mērķiem bija likt skolotājiem saprast, ka viņi nestrādā izolācijā, ka viņiem ir daudz atbalstītāju un palīgu. Jācer, ka konferencē veikti darbi un apgūtā informācija lika dalībniekiem izjust savu nozīmi latviešu sabiedrībā un savu skolēnu latviskajās dzīvēs.

Konferenci atbalstīja Amerikas Latviešu apvienība un Latviešu valodas aģentūra no Izglītības un zinātnes ministrijas budžeta programmas "Valsts valodas politika un pārvalde".

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

PIEDALIES ARĪ TU! Dod pieci! 2022

Labdarības maratons "Dod pieci!" ir daļa no starptautiska projekta "Serious Request," kurā dažādās Eiropas valstīs radio di-džeji nedēļu raida no īpašas stikla studijas, pievērsot uzmanību konkrētai labdarības maratona izraudzītai grupai vai sabiedriski nozīmīgai tēmai. Ikviens tiek aicināts ziedot līdzekļus apmaiņā pret mīļāko dziesmu radio ēterā.

Solidarizējoties ar ukraiņu tautu, kas Krievijas sāktā kara dēļ spiesta doties bēgļu gaitās, "Dod pieci!" šogad aicina sabiedrību atbalstīt Latvijā nonākušos ukraiņu bērnus.

Daudziem ukraiņiem dzīve Latvijā ir jāsāk no nulles – pagaidu mājoklis, pagaidu darbs, pagaidu skola un draugi. Tam klāt nāk neziņa, kad varēs atgriezties Ukrainā un vai būs mājas, kur atgriezties. "Dod pieci!" aicina Latvijas sabiedrību apzināties, ka, par spīti mūsu daudzajām problēmām, mums pašlaik ir privilēģija dzīvot miera apstākļos, un, palīdzot ukraiņiem, mēs patiesībā palīdzam arī paši sev. Ziedojumi sniegs tiešu palīdzību Ukrainas bērnu pamatvajadzību nodrošināšanai Latvijā – skolas piederumu un datoru iegādei, veselības uzlabošanai un psiholoģiskajam atbalstam, ziemas apaviem, apģērbam un citām akūtām lietām.

Kāpēc šogad palīdzēsim tieši Ukrainas bēgļu bērniem Latvijā?

Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) dati liecina, ka Eiropa šobrīd piedzīvo lielāko bēgļu krīzi kopš Otrā pasaules kara. **Latvijā šobrīd atrodas vairāk nekā 35 tūkstoši ukraiņu bēgļu.** Pēc Iekšlietu ministrijas aplēsēm, aptuveni 31% no visiem ukraiņu bēgļiem Latvijā ir bērni, lielākoties divu līdz 17 gadu vecumā.

Viena dziesma Latvijas Radio 5 – Pieci.lv ēterā par minimālo ziedojumu 5 eiro palīdzēs bērniem no Ukrainas piedzīvot Latvijā vēl vienu dienu bez sīrēnām un sprādzieniem.

"Dod pieci!" šogad noritēs no 16. decembra plkst. 8.05 līdz 22. decembra plkst. 21.10. Latvijas Radio 5 – Pieci.lv Stikla studija atradīsies Rīgā, Doma laukumā.

Labdarības maratonu "Dod pieci!" rīko Latvijas Radio kopā ar Latvijas Televīziju un ziņu portālu LSM.lv, kas nodrošina tehnisko un informatīvo atbalstu projekta īstenošanā.

Ik gadu labdarības maratons izceļ kādu sabiedrībā nozīmīgu tēmu un atbalsta tās sabiedrības grupas, kurām tas ir patiesi nepieciešams. Maratona virsmērķis ir cilvēciskā vide – katrs "Dod pieci!" stāsts ir par to, kur mums kā sabiedrībai ar sevi vēl jāstrādā.

ZIEDOŠANAS IESPĒJA

Labdarības maratona "Dod pieci!" mājaslapā dod.pieci.lv, lapas augšējā stūrī, nospiežot pogu ZIEDOT, atvēršies lapa, kur ir piedāvāts ierakstīt lodziņos nepieciešamo informāciju. Informācijas lauki aizpildāmi brīvprātīgi. Ja piekrītat, "Dod pieci!" komanda ar jums var sazināties par motivāciju ziedot. Jūsu kontakti nav pieejami publiski un netiks nodoti trešajām personām. Tie tiks dzēsti pēc labdarības maratona "Dod pieci!" beigām. Ziedot iespējams ar bankas karti vai kredītkarti.

Valsts prezidents darba vizītē Palestīnā: Latvija atbalsta divu valstu risinājumu

Valsts prezidents Egils Levits darba vizītē apmeklēja Palestīnu un tikās ar tās prezidentu Mahmūdu Abāsu (*Mahmoud Abbas*), apstiprinot, ka Latvija ir gatava paplašināt sadarbību ekonomiskā, izglītībā, starpparlamentāro kontaktu izvērsšanā, kā arī dalīties savā reformu un labās prakses pieredzē. Tika atzīmēta nepieciešamība palielināt tirdzniecības apjomu un uzņēmēju kontaktus.

Valsts prezidents uzsvēra, ka Latvija kā Eiropas Savienības (ES) dalībvalsts ir par ciešāka ES – Palestīnas politiskā dialoga veidošanu un atbalsta ES – Palestīnas pilna apjoma asociācijas liguma noslēgšanu. E. Levits norādīja, ka Latvija stingri aizstāv starptautisko tiesību ievērošanu. Šajā kontekstā tika pārrunāts Krievijas izraisītais karš Ukrainā. E. Levits atzīmēja, ka Krievijai būs jāatbild par tās īstenojamiem noziegumiem Ukrainā.

Tajā pašā laikā Latvija ir nobažījies par spriedzi Tuvo Austrumu reģionā, uzsverot, ka ir svarīgi izvairīties no mierīgo iedzīvotāju upurēm.

E. Levits sacīja, ka ir nepieciešami atbilstoši apstākļi tālākam sekmīgam Tuvo Austrumu miera procesam, kas vērsts uz divu valstu – Izraēlas un Palestīnas – risinājumu. Tāpat Latvija cer uz laicīgu brīvu un taisnīgu vēlēšanu rīkošanu Palestīnā.

Starplaikā Latvija turpinās atbalstīt ANO Palestīnas bēgļu palīdzības un darba aģentūru Tuvo Austrumos (*United Nations Relief and Works Agency for Palestine Refugees in the Near East*),

kurai ir nozīmīga loma, lai atbalstītu mazāk nodrošināto palestīniešu vajadzības.

***

Levits gatavs rosināt referendumu "sliekšņa" samazināšanu, politiķi Saeimā piesardzīgi

Pēc konsultācijām ar 14. Saeimā pārstāvētajām politiskajām partijām Valsts prezidents Egils Levits varētu rosināt parlamentam lemt par patlaban noteiktā referendumu ierosināšanas "sliekšņa" būtisku samazināšanu. Ar šādu solījumu Levits nāca klajā raidījumā "Kas notiek Latvijā?". Saeimas frakcijās gan iespēju samazināt tautas nobalsošanas ierosināšanai savācama vēlētajū parakstu skaitu vērtē piesardzīgi. Uz jautājumu, kādam būtu jābūt referendumu ierosināšanas slieksnim, Levits lēsa, ka tie varētu būt 5% vai 3%. "Katrā ziņā, krietni zemāks nekā tagad," viņš teica.

Jautāts, kādēļ jautājumu par referendumu ierosināšanai nepieciešamā parakstu "sliekšņa" samazināšanu viņš nav rosinājis agrāk, Levits atbildēja, ka iepriekšējā sasaukuma Saeimā tam nebūtu deputātu vairākuma atbalsta.

Vairākas 14. Saeimā ievēlētas politiskās partijas vai to apvienības referendumu ierosināšanas "sliekšni" samazināt ir apsolījušas savās programmās. Piemēram, "Latvija Pirmajā vietā" programmā pausta apņemšanās panākt, ka referendumu ierosināšanai vajadzīgais parakstu skaits ir 30 tūkstoši, savukārt Apvienotā saraksta programmā konkrēts parakstu skaits netiek minēts, taču norādīts, ka "samazināms referendumu ierosināšanas sliekšnis".

"Jaunā Vienotība" frakcijas priekšsēdis Ainars Latkovskis, norāda, ka šāds ierosinājums tiktu vērtēts, taču – piesardzīgi, atceroties 2012. gada "divvalodības" referendumu pieredzi. Arī Nacionālās apvienības Saeimas frakcijas priekšsēdētājs Raivis Dzintars šo sauc par neviennozīmīgu jautājumu.

Entuziastiskāk noskaņoti ir valdības veidošanas sarunās neiesaistīto politisko spēku pārstāvji. Partijas "Stabilitātei!" priekšsēdis Aleksejs Rošļikovs norāda, ka "sliekšnis" noteikti ir samazināms. Savukārt Zaļo un Zemnieku savienības frakcijas priekšsēdētājs Viktors Valainis frakcijas attieksmi pret attiecīgo iespējamo likumdošanas iniciatīvu raksturo kā piesardzīgi pozitīvu.

Lai ierosinātu tautas nobalsošanu jeb referendumu patlaban likumprojektu vai Satversmes grozījumu iniciatoriem ir jāsavāc desmitās daļas jeb vairāk nekā 150 tūkstoši vēlētajū parakstu.

***

Starptautiskā sabiedrība novērtē Latviju

29. novembrī Hāgā Ķīmisko ieroču aizlieguma konvencijas 27. dalībvalstu konferencē no Austrumeiropas grupas augstajā konferencē vicepriekšsēdētāja amatā tika ievēlēta Latvija un Horvātija. Atbalsts Latvijas kan-

didatūrai apliecina starptautiskās sabiedrības novērtējumu Latvijas atbildīgajam darbam starptautiskajās organizācijās, stiprinot starptautiskajās tiesībās balstītu pasaules kārtību. Latvijas un Horvātijas ievēlēšana jāvērtē arī kā starptautiskās sabiedrības nosodījums Krievijas agresijai Ukrainā un ANO Statūtu rupjajiem pārkāpumiem.

Slēgtajā balsojumā Latvija ieguva 94 balsis, Horvātija saņēma 90 balsis, Krievija – 44. Valstis ieguva ievērojamu balsu pārsvaru pār trešo kandidātu Krieviju, kas pēdējo 20 gadu laikā bija regulāri ieņēmusi šo amatu. Vicepriekšsēdētāja amatu Latvija un Horvātija pildīs līdz nākamajai konferencēi 2023. gada novembrī.

Ķīmisko ieroču aizlieguma konvencijas 27. dalībvalstu konference Hāgā noris, lai novērtētu progresu konvencijas īstenošanā un apspriestu vairākus aktuālus jautājumus, tai skaitā Sirijas ķīmisko ieroču programmu, kā arī Ķīmisko ieroču aizlieguma organizācijas tehnisko kapacitāšu stiprināšanu.

***

Ivanofrankivskā atklāj Latvijas finansētu seksuālā vardarbības cietušām sievietēm rehabilitācijas centru

30. novembrī Ivanofrankivskā, Ukrainā, Latvijas vēstnieks Ilgars Kļava atklāja rehabilitācijas centru sievietēm, kas cietušas no Krievijas armijas pastrādātajiem seksuālās vardarbības noziegumiem. Centrā sadarbībā ar Ivanofrankivskas medicīnas iestādēm cietušajām sievietēm tiks nodrošināts patvērumš, fiziska un garīga rehabilitācija, iekļaujot sociālo, psiholoģisko un juridisko, kā arī medicīnisko palīdzību.

Centra atklāšanā vēstnieks I. Kļava pateicās biedrībai "Centrs MARTA" un sadarbības partneriem Ukrainā – nevalstiskajai organizācijai "Eleos-Ukraine" – par šī nozīmīgā projekta īstenošanu, kas sniegs būtisku palīdzību vienai no vismazāk aizsargātajām sabiedrības grupām. Vēstnieks uzsvēra, ka būtiski ir šī palīdzības projekta ilgtermiņa aspekti. Projekts paredz arī Latvijas speciālistu izstrādātās metodikas piemērošanu darbā ar cietušajiem. Atzinīgi vērtējama "Eleos-Ukraine" sadarbība ar Ivanofrankivskas apgabala prokuratūru, nodrošinot kara noziegumu dokumentēšanu.

Atklāšanā tika vērsta uzmanība uz turpmākām sadarbības iespējām un atbalstu projekta

paplašināšanai, lai nodrošinātu lielāku palīdzības saņēmēju loku. Plānots, ka papildu fiziskajai un emocionālajai rehabilitācijai, centrs nodrošinās profesionālās apmācības programmas, lai veicinātu sieviešu nodarbinātību un ekonomisko neatkarību.

Rehabilitācijas centrs sniegs patvērumu 20 sievietēm un viņu ģimenes locekļiem. Tajā iekārtotas telpas dzīvošanai, kā arī psihologa un medicīnas speciālista darbam. Centrā izbūvēta autonoma apkures un elektroapgādes sistēma. Tā nodrošinās centra nepārtrauktu darbību, neraugoties uz Ukrainas energosistēmas pārrāvumiem, ko radījuši Krievijas nemitīgie uzbrukumi Ukrainas enerģētikas infrastruktūrai. Novērtējot Latvijas sniegto atbalstu, viena no telpām nosaukta latviešu dzejnieces, emancipācijas un sieviešu tiesību aizstāves Aspazijas vārdā.

Biedrībai "Centrs MARTA" sadarbībā ar partneriem Ukrainā ir atvērta uzticības tālruņa līnija seksuālo noziegumu un spīdzināšanas upurēm. Četru mēnešu laikā palīdzību saņēmušas vairāk nekā simts sievietes, kas cietušas no seksuālās vardarbības.

Ukraina vienmēr ir bijusi un turpina būt Latvijas attīstības sadarbības prioritārā partnervalsts. Šogad Latvija sniedz atbalstu Krievijas uzskāta kara upuru rehabilitācijai, kā arī Ukrainas Eiropintegrācijas procesa un uz-sākto reformu turpināšanai.

***

Par 90% skaidrs nākamās valdības sastāvs

Nākamās valdības iespējams sastāvs ir skaidrs par 90%, joprojām gan saglabājoties neskaidrībai, kurš ieņems veselības ministra amatu.

Topošajā Krišjāņa Kariņa (JV) otrajā valdībā partiju apvienība "Jaunā vienotība" (JV) plāno virzīt Arvilu Ašeradenu finanšu ministra, Edgaru Rinkēviču ārlietu ministra, Inesi Lībiņu-Egneri tieslietu ministra, Andu Čakšu izglītības un zinātnes ministra, Raimondu Čudaru klimata un enerģētikas ministra un Eviku Siliņu labklājības ministra amatam.

Nacionālā apvienība (NA) ekonomikas ministra amatam izvirzījis Ilzi Indriksoni, aizsardzības ministra amatam – Ināru Mūrnieci, kultūras ministra amatam – Nauri Puntuli, satiksmes ministra amatam – Jāni Vitenbergu.

Savukārt Apvienotais saraksts lēmumu nav pieņēmis, bet zemkopības ministra amatam apspriēž Didža Šmita, iekšlietu ministra postenim Māra Kučinska un vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra amatam Māra Sprindžuka kandidatūras.

Uz veselības ministra amatu AS aizvien ir vairāki kandidāti, par kuriem turpinās diskusijas, – gan ar medicīnas, gan menedžmenta pieredzi.

Par jauno Ministru kabinetu Saeima varētu balsot decembra vidū.

(Turpinājums 4. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 3. lpp.)

***

KNAB lietā par CVK organizētu iepirkumu kopumā figurē desmit personas

Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs (KNAB) izmeklētajā kriminālprocesā par Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) organizētu iepirkumu kopumā figurē desmit personas, tostarp sešas amatpersonas.

Kriminālprocesā izmeklētie noziedzīgie nodarījumi saistīti ar CVK organizētu iepirkumu 2021. gadā. KNAB aģentūru LETA informēja, ka 7. novembrī sāka kriminālprocesu aizdomās par iespējamu krāpšanu lielā apmērā, dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu, kas izraisījusi smagas sekas, kā arī šo noziedzīgo nodarījumu atbalstīšanu un dienesta dokumentu viltošanu.

KNAB 22. novembrī īstenoja procesuālās darbības. Patlaban desmit kriminālprocesā iesaistītajām personām, tostarp, CVK priekšsēdētāji Kristīnei Bērziņai un vēl piecām amatpersonām noteikts statuss – tiesības uz aizstāvību. Divām personām – CVK priekšsēdētāji un kādam uzņēmējam – piemēroti ar brīvības atņemšanu nesaistīti drošības līdzekļi.

KNAB, ievērojot Kriminālprocesa likumā noteikto kārtību, 25. novembrī lūdzis Saeimai CVK priekšsēdētāju atstādināt no amata pienākumu pildīšanas.

KNAB sadarbībā ar prokuratūru šobrīd veic aktīvāko izmeklēšanas procesa fāzi, iegūstot un nostiprinot pierādījumus, tāpēc plašāku informāciju par kriminālprocesu un tajā iesaistītajām personām nevarot atklāt.

Tāpat KNAB vērs uzmanību, ka pirmstiesas izmeklēšanas laikā nav konstatēti fakti, kas liktu apšaubīt 14. Saeimas vēlēšanu legitimitāti.

***

Deputāti nākamajā nedēļā vērtēs iniciatīvu par pāreju uz četru dienu darba nedēļu

Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisija nākamajā

nedēļā ķersies pie vairāk nekā 10 000 iedzīvotāju parakstītās iniciatīvas par pāreju uz četru dienu darba nedēļu izskatīšanas.

Iniciatīvas autors Denis Meļehovs rosina grozīt Darba likuma 131.pantū, kas saistīts ar normālo darba laiku. Meļehova ieskatā, palielinot brīvo laiku, darbinieku apmierinātības un radošuma līmenis pieaugs, nesamazinot darba efektivitāti. Pēc iniciatīvas pārstāvja paustā, būs vairāk brīvā laika arī mācībām un personīgajai pilnveidei, kam arī būs pozitīvs ekonomiskais efekts.

2019. gadā Odsherredas pašvaldība Dānijā uz trīs gadu pārbaudes laiku pārgāja uz četru dienu darba nedēļu, dodot piektdienu brīvu saviem 300 darbiniekiem.

***

Saeimā varētu atgriezties Civiltās savienības likumprojekts

Saeimas Juridiskā komisija lems, vai 14. Saeimai būtu jāturpina strādāt ar 13. Saeimā neizskatīto Civiltās savienības likumprojektu, bet patlaban nav zināms, vai likuma tālākai virzībai būs nepieciešamais balsu skaits. 13. Saeima Civiltās savienības likumprojektu ir atbalstījusi divos lasījumos. Atsevišķi deputāti jauno regulējumu trešajā, galīgajā lasījumā rosināja skatīt šā gada 20. oktobrī, tomēr vairums parlamentāriešu šo priekšlikumu noraidīja.

Savukārt Juridiskā komisija savā nākamās nedēļas sēdes dienaskārtībā iekļāvusi jautājumu par 13. Saeimas likumprojektiem, kuru izskatīšana var tikt turpināta 14. Saeimā, tostarp Civiltās savienības likumprojektu. Patlaban gan nav skaidrs, vai komisija atbalstīs likumprojekta tālāku virzību, jo šādam lēmu-

mam var nepietikt balsu. Atbalstu šim likumprojektam jau pāduši politiskie spēki "Jaunā vienotība" (JV) un "Progresīvie", kuriem Juridiskajā komisijā kopā ir piecas balsis no pašām nepieciešamajām. Viena balss Juridiskajā komisijā ir arī potenciālās koalīcijas partneri Nacionālajai apvienībai (NA), bet tā jau iepriekš pāduši, ka neatbalstīs Civiltās savienības likumprojektu. Šonedēļ notikušajā Saeimas Mandātu, ētikas un iesniegumu komisijas sēdē, diskutējot par vairāk nekā 23 000 cilvēku parakstīto iniciatīvu "Par visu ģimeņu tiesisko aizsardzību", kas aicina tiesību aktos ieviest jēdzienus "dzīvesbiedri" un "dzīvesbiedru savienība", politiskā spēka pārstāvis Raivis Dzintars atzina, ka šis ir politisks jautājums, turklāt katram politiskajam spēkam tajā ir sava pozīcija. Dzintars atgādināja, ka potenciālās koalīcijas sadarbības memorandā ir ierakstīta apņemšanās nodrošināt katram iedzīvotāja tiesisko aizsardzību. JV, AS un NA iepriekš parakstītais sadarbības memorands paredz, ka potenciālie koalīcijas partneri apņemas balstīties uz tiesiskās un demokrātiskās valsts pamatprincipiem, ievērot valsts varas dalīšanu, kā arī efektīvi pildīt Satversmes tiesas un citu tiesu spriedumus. Tāpat politiskie spēki memorandā paūz apņemšanos meklēt kopsaucēju, lai uzlabotu ikviena Latvijas iedzīvotāja tiesisko un sociālo aizsardzību neatkarīgi no tā dzimuma, vecuma vai citām sociālām pazīmēm.

***

Saeimas priekšsēdētājs aicina jauniešus nepalikt malā

Sabiedrības locekļi nedrīkst palikt malā, guļot dīvānā vai tikai visu kritizējot, jo šādā gadījumā kādu dienu var pamosties valstī, kas pašiem nepatīk, uzrunājot jauniešu konkursa "Es lepojos" laureātus, šodien sacījis Saeimas priekšsēdētājs Edvards Smiltēns (AS).

Konkursa "Es lepojos" mērķis ir Latvijas valstiskuma apziņas veicināšana, lepnuma par Lat-

vijas tautu un patriotisko jūtu stiprināšana. Konkursā piedalīties bija aicināti Latvijas vispārīgizglītojošo izglītības iestāžu 6. līdz 12. klašu skolēni. Saeimas priekšsēdētājs pasniedza atzīnības rakstus konkursa laureātiem divās klašu grupās.

"Ne jau supervaroņi glābs pasauli. Tie būs krietni cilvēki, kas dzīvo tepat blakus. Tie, kas labi dara savu darbu, palīdz citiem, nav vienaldzīgi un padara pasauli siltāku un labāku," sacījis Smiltēns, mudinot visus domāt, "kāds es vēlos būt, ko sasniegt, kādu vēlos dzīvi savai ģimenei, novadam vai pilsētai, kā būtu jāattīstās mūsu valstij, ko darīt, lai mūsu planēta būtu zaļa un tajā valdītu miers".

***

Aicina balsojumā izraudzīties šī gada "Eiropas cilvēku Latvijā"

"Eiropas kustība Latvijā" (EKL) ir sākusī balsojumu, lai izraudzītos 2022. gada "Eiropas cilvēku Latvijā". Gada Eiropas cilvēka Latvijā titulu piešķir cilvēkam, kurš ar saviem darbiem ir devis būtisku ieguldījumu Eiropas kopējo vērtību stiprināšanā Latvijā un Latvijas vārda spodrināšanā Eiropā.

Titula ieguvējs tiek noskaidrots sabiedrības balsojumā, kas tradicionāli notiek gada izskaņā. Balsojums ir veids, kā pateikties cilvēkam, kurš šajā gadā saviem darbiem ir visvairāk veicinājis Eiropas integrāciju Latvijā un Latvijas integrāciju Eiropā un ir darījis vairāk, nekā to prasa darba pienākumi.

Kandidāti šī gada "Eiropas cilvēka Latvijā" titulam tika izvirzīti šī gada rudenī. Interesenti ir aicināti balsot par "Top 10" kandidātiem, vai izvirzītu savu kandidātu līdz 8. decembrim. Kandidātu vidū ir redzami politiķi, sabiedriskie darbinieki, inteliģences pārstāvji un sportisti.

***

Izcilības balvu kultūrā saņem režisors Kairišs, izdevniecība "Liels un mazs" un Latvijas Radio koris

Latvijas Mākslas akadēmijas (LMA) Lielajā aulā šodien paziņoti un sveikti Izcilības balvas kultūrā 2022.gada laureāti, ku-

vidū ir režisors Viesturs Kairišs, izdevniecība "Liels un mazs", kā arī Latvijas Radio koris.

V. Kairišam balva pasniegta par Latvijas sabiedrībai nozīmīgu vēsturisku un laikmetīgu tēmu atklāsmi augsta mākslinieciskā līmeņa kino un teātra darbos, īpaši izceļot jaunāko spēlfilmu "Janvāris", kas raisījusi starptautisko rezonansi, gūstot balvas starptautiskajos kinofestivālos Ņujorkā, Varšavā un Romā.

Izdevniecība "Liels un mazs" saņēmusi balvu par augstvērtīgu, sociāli aktīvu un starptautiski plaši atzītu sniegumu bērnu grāmatniecībā, kas vainagojies ar 2022.gadā saņemto prestižo Starptautiskā Boloņas bērnu grāmatu tirgus balvu kategorijā "Gada labākais bērnu grāmatu izdevējs Eiropā".

Latvijas Radio koris "Izcilības balvu kultūrā" saņēma par izcilu sniegumu nacionālā un starptautiskā līmenī, īpaši atzīmējot kora veiktos mūzikas ierakstus, kā arī spilgtu, augsti profesionālo koncertdarbību Eiropā un pasaulē, kas ļāvusi vairāku Latvijas komponistu skaņdarbiem nokļūt starptautiskajā mūzikas arēnā.

Uz Izcilības balvu kultūrā var pretendēt, ja iegūts apbalvojums starptautiskos un profesionāli prestižos konkursos, festivālos un citos profesionāla novērtējuma pasākumos kultūras jomā.

Kultūras ministrijas apbalvojums – Izcilības balva kultūrā – tika iedibināts 2014. gadā. Aizvadītajos gados apbalvojumu saņēmis Aleksandrs Antoņenko, Jānis Nords, Žaņa Lipkes memoriāls, Signe Baumanē, Iveta Apkalna, Andris Freibergs, Turaidas mūzejrezervāts, Rasa un Raitis Šmiti, Andris Nelsons, dizaina birojs "H2E", Gidons Krēmers un kamerorķestris "Kremerata Baltica", režisors Alvis Hermanis, Latvijas Nacionālais mākslas muzejs, Rolands Kalniņš un Nora Ikstena, Imants Lancmanis, Elīna Garanča un Anna Laudere, Marina Rebecka, Gundega Laviņa, platforma "Latvian Literature", Pēteris Vasks, Anete Melece un Rundāles pils muzejs.

LETA
nacionālā informācijas aģentūra

Marijas iela 2, Rīga, LV – 1502

marketing@leta.lv

+371 – 672 225 09

www.leta.lv

JURIS
LORENCIS

Trīs ikdienišķi, it kā parasti notikumi Latvijas kultūras dzīvē, kas tomēr rosinājuši asas politiskas diskusijas. Pirmais ir 23. novembrī notikušā ikgadējā Spēlmaņu nakts balvu pasniegšanas ceremonija, kurā gada aktrises tituls tika piešķirts māksliniecei no Krievijas, tatāru izcelsmes aktrisei Čulpanai Hamatovai. Sākoties Krievijas agresijai pret Ukrainu, Hamatova nosodīja karu, pārcēlās uz Latviju un pēc režisora Alva Hermaņa uzaicinājuma pievienojās Jaunā Rīgas teātra trupai. Balvu Hamatova izpelnījās ar spēli A. Hermaņa iestudētajā izrādē *“Post Scriptum”*. Tajā izmantoti teksti no Putina režīma kritiķes, čečenu bandītu nogalinātās krievu žurnālistes Annas Poljtkovskas (1958 – 2006) publikācijām laikrakstā *“Novaja gazeta”*, kā arī fragmenti no cara cenzūras aizliegtas nodaļas Fjodora Dostojevskas 1872. gadā izdotajā romānā *“Velni”*. Hamatova neapšaubāmi ir spoža aktrise. Un tomēr daļa Latvijas sabiedrības uzskata, ka Spēlmaņu nakts žūrija rīkojusies politiski nekorekti, Krievijas – Ukrainas kara laikā piešķirot balvu aktrisei no Krievijas. Turklāt 2012. gadā notikušajās prezidenta vēlēšanās Hamatova personīgi atbalstīja Vladimiru Putinu, bija viņa uzticamības persona, filmējās Putina reklāmas klipos. Tomēr šī gada februārī aktrise parakstīja dokumentu, kurā protestēja pret

Krievijas iesākto karu, bet martā kopā ar bērniem pārcēlās uz Latviju. Aprīlī viņa uzstājās Ukrainas atbalsta manifestācijā Rīgā, savukārt Krievijā viņai draud kriminālvajāšana par varas “nomelnošanu”. Jautājums par attieksmi pret Hamatovu patiesībā ir jautājums mums pašiem – cik daudz mēs esam gatavi piedot citiem viņu pagātnes maldīšanu? Un vai mēs paši dažkārt neesam tie, par kuriem Jēzus teica: “Kas no jums bez grēka, lai pirmais met akmeni uz viņu!” Latvijas sabiedrība joprojām atrodas robežšķirtnē starp pagātni un nākotni, starp totalitāro Padomju Savienību un brīvo, demokrātisko nākotnes Latviju. Tomēr cilvēki mainās – vismaz gribētos tam ticēt. Mēs nevaram dzīvot, nemitīgi atskatoties uz līdzcilvēku pagātni. Arī Latvijā dažos atbildīgos valsts amatos joprojām atrodas, piemēram, kādreizējie kompartijas biedri. Latvijas likumdošana to atļauj. Vai viņiem ir morālas tiesības to darīt? Patiesībā man nav atbildes uz šo jautājumu.

Otrais notikums, kas nonāca sabiedrības uzmanības lokā, risinājās Daugavpilī, un tam ir mazliet traģikomiska pieskaņa. Novembra izskaņā, pēc Daugavpils pašvaldības spiediena, no Marka Rotko Mākslas centra tika izņemti vairāki darbi no igauņu keramiķa Sandersa Raudsepa izstādes *“Nāvīga vēlme nonākt pēcnāvē”*. Viens no tiem, skulp-

tūra *“Dicksus”*, attēlo krustu, kam centrā piestiprināts vīrieša dzimumloceklis. Izrādās, mākslinieks ar to vēlējis nosodīt iedomību. Šo domas lidojumu gan nesaprata daļa Daugavpils sabiedrības un vietējā garīdzniecība. Dažas dienas pirms valsts svētkiem Latgales katoļu, luterāņu un pareizticīgo diecēžu bīskapi nosūtīja kopīgi parakstītu vēstuli Daugavpils mēram Andrejam Elksniņam, kurā bija teikts: “Mēs uzskatām par nepieņemamu šo darbu izstādīšanu publiskā vidē un uzskatām to par iejaukšanos sakrālajā dzīvē. Uzskatām, ka darbi veicina naidu pret kristietību un rada disonansi starp tradicionālajām kristīgajām vērtībām, kas ir visas sabiedrības pamatā”. Pretunīgo izstādi savā 18. novembra sprediķī Rīgas Domā pieminēja arī LELB archibīskaps Jānis Vanags. Pēc Daugavpils domes pārstāvju sarunas ar Rotko centra vadītāju Māri Čačku provokatīvie eksponāti no izstādes pazuda. Sekoja reakcija no Latvijas Mūzeju biedrības un personīgi no Nacionālā mākslas muzeja direktores Māras Lāces. Daugavpils domei un baznīcām tika pārņemta cenzūra un vārda brīvības ierobežošana. Arī kultūras ministrs Nauris Puntulis (Nacionālā apvienība) izteicās, ka “mākslas cenzūra demokrātiskā sabiedrībā nav pieļaujama”.

Bet ko tad saka Latvijas Satversme? Tās preambulā ir teikts:

“Latvijas identitāti Eiropas kultūrtelpā kopš senlaikiem veido latviešu un lībiešu tradīcijas, latviskā dzīvesziņa, latviešu valoda, vispārcilvēciskās un kristīgās vērtības”. Vienlaikus Satversme nosaka, ka “ikvienam ir tiesības uz domas, apziņas un reliģiskās pārliecības brīvību. Baznīca ir atdalīta no valsts” (99. pants) un “ikvienam ir tiesības uz vārda brīvību, kas ietver tiesības brīvi iegūt, paturēt un izplatīt informāciju, paust savus uzskatus. Cenzūra ir aizliegta” (100. pants). Bet pasaule nav melnbalta, ikdienas dzīve sastāv no pustoņiem. Ik pa laikam vārda brīvība var nonākt konfrontācijā ja ne ar kristīgajām vērtībām (tās pastāv pašas par sevi), tad ar dažu cilvēku reliģiskajām jūtām gan. Es pats uzskatu, ka mūsu brīvība var sniegties tik tālu, cik tā nekaitē citu cilvēku fiziskajam un garīgajam komfortam. Ja kāds uzskata, ka pie krusta piestiprināts dzimumloceklis ir māksla, tā ir viņa darišana, un es to akceptēju. Mēdz teikt, ka par gumi nestrīdas. Taču šādiem mākslas darbiem būtu vieta privātās galerijās un izsoļu namu zālēs, kurū netrūkst ne Rīgā, ne Daugavpilī. Tā ir cilvēka brīva izvēle – apmeklēt šīs izstādes vai ne. Savukārt Rotko mākslas centrs atrodas pašvaldības pārziņā, tas tiek finansēts no pašvaldības, valsts un privātiem līdzekļiem, to katru dienu apmeklē skolēni no tuvas un tālas apkārtnes.

Diezin vai viņi bez īpašiem paskaidrojumiem spēj izprast, ko mākslinieks vēlējis pateikt ar šo visai īpatnējo skulptūru.

Peripetijas ap Spēlmaņu nakts balvu un izstādi Rotko centrā jau bija pierimušas, kad sabiedrībā uz brīdi uzvirtoja jaunas kaislības. Tās izraisīja vēl viens pretrunīgs notikums kultūras dzīvē – Dziesmu svētku padomes lēmums, ka Saeimas Brīvo Latviešu apvienības pārstāve Lilija Zobens balsoja “pret”. Savukārt tie, kuri balsoja “par”, ir aizmirsuši vienu lietu. Proti – kopš Latvijas neatkarības atgūšanas ir pagājuši jau vairāk kā trīsdesmit gadi. Latvija vairs nav padomju republika ar “specveikaliem”, nomenklatūras dzīvokļu mājām un iespējai bez rindas iegādāties automašīnu “Volga”. Cilvēki ir mainījušies. Kas vēl pirms gadiem desmit likās pašsaprotami, šodien jau ir nepieņemams.

Politikā un amatpersonām vajadzētu apzināties, ka lielākais drauds Latvijas neatkarībai ir nevis pēmija Krievijas aktrisei un pat ne dzimumloceklis pie krusta, bet gan cilvēku vilšanās savā valstī.

SALLIJA
BENFELDE

Ukrainas pirmā lēdija Olena Zelenska novembra beigās viesojās Lielbritānijā un runāja arī britu parlamentā. Savu runu viņa sāka ar kādu stāstu angļu valodā.

“Es dzirdēju gaisa trauksmes sirēnas, sirēnas un atkal sirēnas. Agri no rīta un vakarā. Mēs slēpāmies no sirēnām un dārdoņas, bet tās sekoja mums, un es atkal dzirdēju sirēnas. Visa pasaule kļuva par vienu vienīgu sirēnu, par nebeidzamu spīdzināšanu, kurās skaņas iegrauzās manā ķermenī. Diena un nakts kļuva par bezgalīgu nakti, par murgu un gaŗu sirēnu, par ilgu izmisuma kliedzienu. Tas bija nebeidzama terora un izmisuma laika sākums. Es vairs nebiju bērns, un aci pret aci saskāros ar pasaules realitāti”, stāstīja Olena Zelenska, piebilstot, ka tās ir citāta beigas, un turpināja jau savā dzimtajā valodā: “Tas bija piecpadsmitgadīga pusaudža stāsts, un tas nav ukraiņu zēns, tās ir pusaudža atmiņas no Londonas Vestendas par notikumiem pirms vairāk nekā astoņdesmit gadiem. To pašu tagad jūt ukraiņi, puīši un meitenes, sievietes un vīriši visā Ukrainā.”

“Jūs nepadevāties. Mēs nepadosimies. Bet mums ir vajadzīgs vairāk nekā tikai uzvara. Mums

ir vajadzīgs taisnīgums. Es nācu pie jums tieši tāpēc – pēc taisnības, ar kuru šim karam ir jābeidzas tāpat kā tam karām. Nebija iespējams iedomāties, ka pēc visiem nacistu noziegumiem viņi paliks nesodīti. Mēs arī to nevaram iedomāties. Tādā pašā veidā mēs cenšamies panākt taisnīgumu savai tautai, pret kuriem vērsti Krievijas raķešu reidi,” sacīja Zelenska.

Savas runas laikā Olena Zelenska rādīja kadrus Ukrainas pilsētās elektrības padeves pārtraukuma laikā Krievijas apšaudes rezultātā un fotografijas ar cilvēkiem, kuri ir spiesti meklēt elektrību un siltumu, arī meitenes foto, kuri vecāki atveda uz degvielas uzpildes staciju Kijivā, lai varētu uzlādēt viņas inhalatoru.

Prezidenta kundze pievērsās faktiem par daudzajām ukraiņu izvarošanām, ko veikuši Krievijas iebrucēji: “Visur atbrīvotajās pilsētās un kopienās pēc Krievijas armijas atkāpšanās tiek atrastas okupantu iekārtotas spīdzināšanas kameras. Ir dokumentēti tūkstošiem viņu noziegumu, tostarp seksuālās vardarbības noziegumi. Mēs zinām, ka jaunākajai meitenei, kuri izvaroja krievu okupanti, ir četri gadi. Vecākajam upurim ir 85

gadi. Tie ir oficiāli apstiprināti upuri. Un cik vēl ir to, par kuriem mēs vēl nezinām?”

Pirmā lēdija aicināja Lielbritānijas parlamentu un valdību vadīt globālos centienus izveidot Īpašo tribunālu par Krievijas agresijas noziegumiem pret Ukrainu. Un īpaši veicināt Ukrainas sagatavotās ANO Ģenerālās asamblejas rezolūcijas pieņemšanu par Īpašo tribunāla izveidi Krievijas Federācijas agresijas noziegumiem pret Ukrainas valsti Olena Zelenska arī atgādāja, ka 1942. gadā Londonā pulcējās nacistu okupēto valstu valdības parakstīja deklarāciju, kas kļuva par pamatu Nirnbergas tribunāla izveidošanai.

“Šodien es aicinu jūs kļūt par pasaules tiesiskuma līderi – ne tikai Ukrainai, bet arī pasaulei! Jo taisnīgums ir vajadzīgs ne tikai mums un visiem mūsu upuriem. Tas ir vajadzīgs, lai pasaule turpinātu dzīvot saskaņā ar humanisma vērtībām, nevis ar stipro tiesībām, kā iebrucējs vēlētos. Taisnīgums ir vajadzīgs, lai izdzīvotu visa pasaule,” sacīja Ukrainas pirmā lēdija.

Olena Zelenska vairs nav tikai Ukrainas prezidenta Volodimira Zelenska laulātā draudzene un pirmā lēdijā, kā viņu dēvē pasaulē. Viņa ir nostājusies

līdzās savam vīram kā spoža politiķe, kurā grib un prot likt ieklausīties viņas sacītajā daudz valstu vadītājus, prezidentus un parlamentus.

Krievijas iebrukums Ukrainā šogad 24. februārī saliedēja ukraiņus, padarīja tos par nāciju, jo ne jau skaits, bet gara un cilvēcisko vērtību lielums, drosme aizstāvēt humanās vērtības un savas tiesības padara kādas valsts iedzīvotājus par nāciju.

Protams, nav tādas “nāciju receptes”, tāpat kā tās esamību nevar nosvērt vai nomērīt kā kartupeļu maisu. Nezinu, vai protesti pret “nozagtajām” prezidenta vēlēšanām Baltkrievijā 2020. gadā padarīja baltkrievus par vienotu nāciju, vai arī viņi joprojām ir ceļā uz to, tomēr baltkrievu tauta ir pamodusies, ir uzdrošinājusies ieraudzīt patiesību par spīti represijām un iluzoro tiesu varu. Baltkrievi vairs nav pūlis, ar kuriem viegli manipulēt.

Baltkrievijas diktators Lukašenko ir sagrābis varu, Svjatlana Cihanouska, kura vēlēšanās uzvarēja, atrodas trimdā, tāpat kā vairāki viņas līdzgaitnieki. Trimdā viņi ir izveidojuši apvienoto pārejas kabinetu, kuram nav reālas varas, bet ir pietiekami daudz informācijas, lai stāstītu

citām valstīm par Baltkrievijā notiekošo un atgādātu par represijām un varas noziegumiem tur.

Mūziķe Marija Koļesņikova 2020. gadā iesaistījās opozīcijas izveidotajā Koordinācijas padomē un uzņēmās opozīcijas līderes lomu līdzās Svjatlana Cihanouskai un Veronikai Cepkalo. Šīs trīs sievietes kļuva par Baltkrievijas opozīcijas līderēm, par protesta simboliem. Svjatlana Cihanouska tika izraidīta no Baltkrievijas piespiedu kārtā un tagad kopā ar bērniem dzīvo Polijā. Viņas vīrs Sergejs joprojām ir cietumā Baltkrievijā. No Baltkrievijas kopā ar bērniem un vīru bija spiesta bēgt Veronika Cepkalo, ģimene tagad dzīvo Rīgā.

Tomēr – par spīti visam, ne Baltkrievijas, ne Ukrainas iedzīvotāji nav iebaidīti, apmāts pūlis, kuri diktatori var vadīt pēc sava prāta. Un tas ir galvenais.

Par nāciju un pūli

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Latviešu Virsnieku apvienībai – 100

ANDRIS KĻAVIŅŠ

*Liec zobenu zem galvas un dziļi neiemiedz,
Tavs gods un Tēvu zeme tev cieši dusēt liedz.
/Andrejs Eglītis/*

Ar vērienīgām, skaistām svinībām Nacionālās aizsardzības akadēmijas ģenerāļa Rūdolfa Klinsona zālē 3. decembrī atzīmēja Latviešu virsnieku apvienības simtgadi. Sarīkojumā piedalījās Valsts augstākās militārās personas, ģenerāļi, virsnieki, biedrības atbalstītāji un jaunatnes pārstāvji. Gatavošanās simtgadei iezīmējās ar jauna apvienības karoga šūdināšanu, jo apvienības biedri atbalstīja ieceri atgriezties pie vēsturiskā ugunskrusta organizācijas emblēmā un precīzas devīzes. Kā jau militārās ceremonijās pieņemts, tās sākās ar vienības karoga svinīgu ienesānu, un svinību dienā tas bija jaunais karogs, kurā iesvētīja ZS vecākais kapelāns maj. Raimonds Krasinskis.

Aizsardzības ministrs Dr. Artis Pabriks savā uzrunā arī uzsvēra simbolu nozīmi valsts, tautas vai organizācijas dzīvē, akcentējot jaunā karoga iesvētīšanas notikumu: "Mēs vēl labi atceramies, kā mums atņēma mūsu simbolus, jaunā paaudze, varbūt ne visa, ir informēta, kas draudēja un kā mums aizliedza mūsu karogu, mūsu himnas dziedāšanu. Ja mēs gribam būt stipri savā garā un spēkā, mums ir svarīgi šie simboli. Paldies par šo iniciatīvu! Ar šo simbolu atgūšanu un nolikšanu goda vietā arī jūsu apvienība palīdzēs Latvijas sabiedrībai un jaunajai paaudzei būt zinošāki, būt spējīgāki veidot mūsu valsti..."

Savukārt Nacionālo Bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš, sveicot LVA jubilejā, pievērsās tās nākotnes uzdevumiem: "Es redzu virsnieku apvienību kā klubu, kur man gribētos aiziet, vienlīdz, vai man ir 21 gads vai 87, satikt savus biedrus, apmainīties ar jaunumiem, iedzert alus glāzi vai kafijas tasi un iegūt to pozitīvismu, kurā dažreiz mums pietrūkst. Varbūt varētu būt filiāles pa spēku veidiem, bet galvenais

ir iesaistīt apvienībā jauno paaudzi, jaunos virsniekus." NBS komandieris apbalvoja virsniekus, kuri ir devuši nozīmīgu ieguldījumu LVA darbā, un kā pirmo viņš sveica atv. kapt. Sarmu Lini un vlt. Andri Meikulānu.

LVA valdes priekšsēdētāja p.i. atv. maj. Gunārs Rusiņš uzsvēra: "Laikmeta griežos, neskatoties uz visiem vēstures pagriezieniem un grūtībām, LVA ir izdzīvojusī, nostiprinājusies, saglabājusī savas tradīcijas un vērtības. Esam nozīmīgākā karavīru organizācija, kurā apvieno latviešu virsniekus Latvijā un ASV."

Īsa vēsturiska atkāpe. "Vienības gars, bez kuŗa armija ir tikai indivīdi daudzskaitlī".

"Kaŗaskolā ieaudzinātajam vienotības un uzticības garam ir jāpavada jaunos virsniekus tālākajā dienestā un dzīvē." Tā bija pamatota ideja 1922. gada 1. decembrī Kaŗaskolas II izlaiduma virsnieku dibinātajai "Kaŗaskolu beigušo kadetu savstarpējās palīdzības biedrībai". Biedrība atradīsies Apsardzības ministrijas pārziņā pie Kaŗaskolas, Suvorova (tagad Kr. Barona) ielā Nr. 99. Pirmajā valdes sēdē par priekšsēdētāju ievēlēja kpt. (vēlāk pltn.) Jāni Resno. 1928. gadā biedrība maina nosaukumu uz "Virsnieku apvienību", ko Rīgas apgabalietis apstiprina 1929. gadā. Pēc gada vēlreiz tiek mainīts nosaukums, bet paliek solījuma vārds: "Es, ..., apsolos pie virsnieka goda, pēc labākās sirdsapziņas pildīt visus savus pienākumus pret "Virsnieku apvienību", veicināt tās mērķu un uzdevumu sasniegšanu. Vienmēr aizstāvēt tās godu un slavu, svēti pildīt tradīcijas. Atbalstīt katru apvienības biedru ar vārdiem un darbiem". 1940. gadā padomju vara aizliedza virsnieka lepnuma un goda simbola – zobena nēsāšanu. Tajā pašā gadā biedrība tika likvidēta. Savā pastāvēšanas laikā līdz krievu okupācijai biedrībā bijuši 1338 aktīvie biedri un

90 goda biedri. Par biedrības priekšsēdētājiem bijuši tādi pazīstami Latvijas virsnieki kā plkv. Krišjānis Ļūļaks, plkv. Arvids Kripens, pltn. Eduards Klūge u.c.

Pēc Otrā Pasaules kara Hamburgā pltn. Jāņa Kalniņa vadībā tika mēģināts atjaunot Latvijas Kaŗaskolu beigušo virsnieku apvienību, bet tad sākās virsnieku izbraukšana no Vācijas uz nākamajām mītnes zemēm, un nodoms netika īstenots. 1954. gada 30. oktobrī Toronto 26 virsnieki, kpt. A. Millera ierosināti, lemj dibināt LVA Globālo valdi. Vēl pāiet pāris gadu, un 1956. gadā sāk darboties LVA Kanadā, tad Sidnejas nodaļa Austrālijā un gadu vēlāk – Ņujorkas nodaļa. Laika gaitā notika izmaiņas, un 1957. gadā nodibinājās LVA ASV ar priekšsēdi maj. Vili Hāzneru, 1964. gadā LVA Kanadā ar inženieri Jāni Šmitu un LVA Austrālijā ar plkv. Arvidu Kripēnu priekšnieka amatā. Sākās darbs pie organizācijas, kas apvienotu pa visu pasauli izkaisītās nodaļas. 1966. gadā nodibināja Globālo LVA prezidiju (GP) ar priekšsēdi plkv. Arvidu Kripēnu. Galvenais uzdevums GP bija visu šo trīs zemju – ASV, Kanadas un Austrālijas karavīriem cīnīties un aizstāvēt Latvijas brīvības atjaunošanas ideju.

LVA atjaunošana Latvijā.

Pēc neatkarības atjaunošanas Latvijā 1993. gadā Latvijas Virsnieku apvienību atjaunoja bijušie Latvijas Kaŗaskolu beigušo virsnieku apvienības 34 biedri. Par pirmo valdes priekšsēdētāju ievēlēja atv. kpt. Arnoldu Zariņu. 1996. gadā par valdes priekšsēdētāju ievēlēja atvaļināto vlt. Tālvāldi Bērziņu. Sadarbībā ar Nacionālo aizsardzības akadēmiju tika atjaunotas Latvijas armijas tradīcijas, sniegts atbalsts vecajiem virsniekiem, kas bija pārcietuši kuŗu un Sibīrijas lēģerus. Pieredzējušie kuŗu virsnieki palīdzēja jauno virsnieku

audzināšanā. No personīgās pieredzes, būdams kādu laiku apvienības preses virsnieks, varu piebilst, ka pavadītie gadi kopā ar leģendārajiem virsniekiem man palikuši spilgtā atmiņā. Apbrīnoju viņus par piedzīvoto kauju laukos, pārdzīvoto gūsta lēģeros un palikt nesalauztiem savas zemes patriotiem. Ko pārdzīvojuši šie vīri, kam bija lemts dzīvot un cīnīties, kad pāri Eiropai dārdēja kara rati?! Vlt. Eduards Stauvers, kuŗš kara pēdējās dienās bija pašā elles pievārtē pie Reicha kancelejas, kad krievi uz vienu ēkas loga aili sūtīja bataljonu, kad vlt. Rolands Kovtuņenko ar savu rotu pie Mores atturēja krievu uzbrucēju ordas, kamēr stobri pārķarsa, kā asinis mirka ārsta ltn. Viļa Krasta ķītelis pie amputāciju galda Kurzemes cietokšņa kaujās, kā vlt. Teodors Kalnājs palicis dzīvs zem tanka kāpurķēdēm un iznācis no Volchovas asiņainajiem purviem, par gaisa kuŗjām – kuŗa lidotāji ltn. Arnolds Mencis un Leonhards Tresteris, vlt. Verners Liguts, kuŗš izbēga tundra no lēģera, kapt. Hugo Legzdīns, kuŗš līdz saviem simt gadiem naktīs turpinājis šūpo ties zemūdenē un daudzi citi. Kaŗaskolas ieaudzinātā disciplīna un virsnieka gods nebija izdeldēts. Ja kādreiz vīri iekarsa, atspolējot atmiņas, atskanēja priekšsēža Tālvālža Bērziņa piesitiens pie artilērijas lādiņa čaulas. Tālvāldis Bērziņš bija inteliģents un visu cienīta Kaŗaskolas pēdējā izlaiduma bijušais jūras spēku kadets. Kad LVA pievienojās virsnieki no aizokeāna, bija gods iepazīties un intervēt virsniekus, kuŗi ASV armijā bija karojuši Korejā un Vjetnamā. Tā bija cita kuŗa pasaule, bet latviešu kuŗavīra slava gāja līdz ar džungļos un kalnos. Augstākā virsērģanta Zigurda Lieljuŗa, ASV pltn. Ilmāra Damberga, flotiles admirāļa Andreja Mežmaļa un daudzu citu kuŗu un dzīves stāstos. Tā bija... un te

jāatgriežas simtgades jubilejas svinībās un jāpiekrit ģenerālleitnanta Leonīda Kalniņa teiktajam par LVA turpmākajiem uzdevumiem.

ASV pltn. Ilmāra Damberga apsveikuma telegramma

Augsti godātie, Latviešu Virsnieku apvienības priekšsēdi, valde un kolēģi!

No tālās Amerikas apsveicam jūs Latviešu Virsnieku apvienības simtgadu atceres sarīkojumā! Lai gan dzīvojam ārpus Latvijas, šodien esam domās un jūtās kopā ar jums. No senas vēstures līdz šodienai zinām par latvju karavīru drosmi, drošsirdību un panākumiem. Gadu simteņiem latviešu kuŗavīri bijuši spiesti kalpot svešiem kuŗgiem un zem dažādiem karogiem, bet – saglabājot mīlestību un cieņu pret savu tēvzemi un saviem cīņu biedriem. Tas kulminējās 1922. gada 1. decembrī, kad Latvijas Kaŗaskolas 2. izlaiduma virsnieki nodibināja "Kaŗaskolu beigušo kadetu savstarpējās palīdzības biedrību!" Esam pateicīgi šiem virsniekiem.

Novēlu jums visiem, sevišķi jaunajiem virsniekiem, gribu, spēku un enerģiju rūpēties, lai latviešu virsnieka vārdu nes tāds cilvēks, kas ar lepmu un paceltu galvu paliek tautas atmiņā, kā to darīja virsnieki Latvijas pirmajā brīvības posmā. Gods kalpot Latvijai!

Cienā,
Ilmārs H. Dambergs, atv. ASV armijas pltn., TZO virsnieks.
ASV, 02.12.2022.

Ar LVA simtgades Piemiņas zīmi apbalvotie LVA virsnieki-ārzemnieki

ASV Jūras kājn. korpusa kpt. (atv.) Valdis Pavlovskis, ASV armijas pltn. (atv.) Ilmārs Herberts Dambergs, ASV armijas pltn. (atv.) Visvaldis Ķīmenis, ASV armijas augstākais virsērģants (SGM) (atv.) Zigurds Lieljuris, ASV GS brig. ģen. (atv.) Rūdolfs Pēkšēns, ASV armijas vec. ierēdnis (atv.) Egons Goldschmidt, ASV GS majors (atv.) Tālvāldis Modris Boģis, ASV jūras kpt. (atv.) Ilmārs Krasts, ASV armijas pltn. (atv.) Ģirts Jātņieks, ASV komandkpt. (atv.) Jānis John Karpis, ASV armijas maj. (atv.) Osvalds Edvards Blauss, lt. (atv.) Kārlis Vanags, ASV armijas pltn. (atv.) Freds Harijs Strobels

Atcerēsimies un godināsim kuŗavīrus, kas cīnījušies par Latviju, sākot no Kalpaka bataljona, studentu rotas, leģiona vīriem un atjaunotās Latvijas armijas kuŗavīriem misijās! Godināsim kuŗavīrus, kas sargā Latviju šodien!

KĀRLIS
STREIPS

14. Saeimas vēlēšanās kārtējo reizi piedalījās apvienība ar nosaukumu “Zaļo un zemnieku” savienība. Tā ir savienība, kuŗu 2002. gadā uz 8. Saeimas vēlēšanām izveidoja Latvijas Zaļā partija un Latvijas Zemnieku savienība. Zaļā partija mūsu valstī izveidojās Atmodas laikā, kad viena no pirmajām nevalstiskajām organizācijām bija Vides aizsardzības klubs. Vides aizsardzība bija izdevīga tēma Michaila Gorbačova atklātības, jeb *glasnostj* pirmsākumos, jo milzīgais posts, kādu Padomju Savienība bija radījusi vides aizsardzības jomā, tapa acīmredzams. Viens no pirmajiem veiksmīgajiem signāliem pret okupācijas varas patvaļu bija žurnālista Daiņa Ivāna “dvēseles kļiedziens” 1986. gadā laikrakstā *Literatūra un Māksla* par plāniem celt vēl vienu hidroelektro spēkstaciju uz Daugavas. Sagadījās, ka plāns to celt bija tieši tur, kur atrodas Daiņa lauku mājas, līdz ar ko viņš skaidri saprata šī plāna postošās sekas. Publikācijas rezonanse bija tik liela, ka okupācijas vara no paredzētā projekta atteicās. Nekas tamlīdzīgs okupācijas laikā nebija pieredzēts. Līdz ar to Dainis Ivāns iekaroja milzu autoritāti un kļuva par vēlāk veidotās Latvijas Tautas frontes pirmo priekšsēdētāju.

Savukārt Vides aizsardzības klubs 1990. gada janvārī nodibināja Latvijas Zaļo partiju. Pāris dienas vēlāk laikraksts *Rīgas Balss* par to ziņoja šādi: “Jau ilgi

pirms dibināšanas kongresa Vides aizsardzības klubs centās iesaistīt vides aizsardzības darbā skolēnus, studentus, garīdzniecības pārstāvjus, atbildīgus republikas Ministru Padomes un Latvija PSR Valsts dabas aizsardzības komitejas darbiniekus, ārstus, lauku darba cilvēkus un kultūras darbiniekus.” Tā sabiedrībā kļuva populārs gan pats klubs, gan viena no tā galvenajām idejām – ņākotnes Latvijā veidot kvalitatīvi jaunu politiskās varas limeni, balstoties uz republikā topošo vairākpartiju sistēmu.

Tā paša gada Augstākās padomes vēlēšanās vienā pusē bija Latvijas Tautas fronte un otrā – tā dēvētā Internacionālā darbaļaužu fronte jeb interfronte. Tautas frontes sarakstā bija pārstāvji no nesen veidotās Latvijas Nacionālās neatkarības kustības (LNNK), kā arī no Zaļās partijas, un Augstākajā padomē tika ievēlēti pieci cilvēki, kuŗi sevi identificēja kā Zaļās partijas biedri.

5. Saeimas vēlēšanās 1993. gadā startēja partija “Zaļais saraksts”, bet nepieņēma 4% barjēru, kāda tā bija togad. 6. Saeimas vēlēšanās Zaļā partija kandidēja kopsarakstā ar LNNK un izcīnīja astoņus mandātus. Nākamajās vēlēšanās LZP startēja apvienībā ar Darba partiju un Kristīgi demokrātisko savienību, bet neieguva nevienu mandātu. Un tā nu pirms 8. Saeimas vēlēšanām *zaļie* saskatījās ar Latvijas Zemnieku savienību. Visticamāk tā

bija pirmā reize, kad vidi sargājoši zaļie politiskā izdevīguma dēļ veidojuši partnerattiecības ar pesticīdus lietojošiem fermeriem, bet tā nu tas bija, un 8. Saeimas vēlēšanās jaunā apvienība ieguva 12 mandātus. Četrus gadus vēlāk tā startēja atkal, bet šoreiz pulciņā uzņēmot partiju “Latvijai un Ventspilij”. Tieši šis fakts ir tas, kuŗu šonedēļ vēlos apspriest.

“Latvijai un Ventspilij” valdes priekšsēdētājs visu laiku ir bijis un joprojām ir Aivars Lembergs. Viņš bija viens no tiem, kuŗi 1990. gada 4. maijā nobalsoja par Neatkarības deklarāciju, bet laikam ritot, viņš nesaprotamā un gluži pasakainā kārtā ir kļuvis stāvs bagāts, tajā skaitā, ļoti iespējams, arī korumpēts. 2019. gada decembrī Amerikas Valsts kases finanšu kontroles birojs Lembergu un viņa ģimeni iekļāva starptautiskajā sankciju sarakstā, uzliekot blokādi Ventspils Brīvostas pārvaldei, Ventspils Attīstības aģentūrai, Biznesa attīstības asociācijai un Latvijas Tranzīta biznesa asociācijai.

Latvijā, savukārt, Temīdas dzirnas ir darbojušās lēnām, bet pērn, 22. februārī pirmās instances tiesa Aivaru Lembergu notiesāja par 19 dažādiem noziedzīgiem nodarījumiem, tajā skaitā kukuļņemšana, naudas atmazgāšana, neatļautu dalību mantiskā darījumā, dokumentu viltošanu un savu īpašumu slēpšanu. Piespriests naudas sods un pieci gadi cietumā, un cilvēks arestēts tiesas zālē.

Un tomēr – šogad 14. Saeimas vēlēšanās Zaļo un zemnieku savienība kārtējo reizi šo cilvēku prezentēja kā savu kandidātu premjerministra amatam. Uzreiz gan jāteic, ka ZZS šogad nebija tas pats politiskais spēks, kas pirms četriem vai astoņiem gadiem. Pēc Lemberga notiesāšanas no tālākas dalības apvienībā atteicās gan Zaļā partija, gan arī Liepājas partija, kuŗa apvienībā iestājās 2010. gadā. Tās abas savukārt iesaistījās Apvienotā saraksta veidošanā, kurš, kā zināms, 1. oktobrī tika pie 16 mandātiem. Var jautāt, ar kādām tiesībām ZZS turpina sevi saukt par Zaļo un zemnieku savienību? Bet vēl vairāk ir pamats brīnīties, kā sena un sevi cenoša politiskā partija var tik ilgi ignorēt, ka viņu pulkā ir par nopietniem pakāpieniem sodīta persona?! Vēlēšanu naktī ZZS veterāns Augusts Brigmanis spēja vien bilst – “bet viņš ir tik populārs!” ZZS pastāv viedoklis, ka bez Lemberga rezultāti šogad būtu bijuši sliktāki. Varbūt. Taču Brigmanis un visi pārējie ZZS cilvēki labi zina, ka Ventspils bosa piesaukšana premjerministra kontekstā ir labākajā gadījumā nepārdomāta, bet drīzāk uzskatāma par galēji cinisku rīcību. Premjerministram pirmām kārtām ir vajadzīga pielāde valsts noslēpumam. Aivars Lembergs savulaik paziņoja, ka NATO paplašinātie spēki mūsu valstī ir salīdzināmi ar PSRS okupācijas spēkiem. Cilvēkam ar šādu pārliecību nevar būt pat mazāko cerību tikt pie pielādes. Bet ZZS atlikušais rumpis joprojām viņu uzskata par “kandidātu premjerministra amatam.”

Vēl piebūrdi, ka arī Zaļā partija šajā kontekstā nav kristāldzirdra. Zaļās partijas cilvēks ir Gatis Truksnis, kuŗš jau sen ir darbojies Jūrmalas politiskajā sistēmā. Jūrmala mums allaž ir bijis “īpašs gadījums” jau kopš neatkarības atjaunošanas. Tieši tur 2015. gadā bija tā dēvētais

Jūrmalgeitas skandāls, kur viens Jūrmalas domes deputāts pieķerts cenšoties piekukuļot citu deputātu, lai tas balsotu par konkrētu kandidātu domes priekšsēdētāja amatam. Toreiz vairāki Jūrmalas politikā iesaistīti cilvēki tika pie konkrētiem cietumsodiem. Truksņa kungs ilgu laiku ir te bijis, te nebijis, te atkal bijis Jūrmalas domes priekšsēdētājs, taču pērn novembrī viņš notiesāts par dienesta viltojumumu. Augstākā tiesa spriedumu atstāja negrozītu, tas stājās spēkā, un līdz ar to Gatis Truksnis zaudēja vietu Jūrmalas domē. Bet – tajā pašā dienā kļuva par apmaksātu konsultantu domes priekšsēdētāja vietniekam Jānim Lediņam, kuŗam pirms tam padomnieka nebija, bet tagad tāds bija vajadzīgs, jo “tas tā bija situācijas risinājums, lai šajā situācijā nepalāistu garām tādu ļoti zinošu un ilgi strādājošu kadru kā Truksni.” Citiem vārdiem sakot – tas nekā, ka noziedznieks, viņš mums ir savējais. Zaļā partija jau ir paziņojusi, ka neplāno Truksņa kungu izslēgt no savām aprindām.

Protams, Latvija nav vienīgā valsts, kur kāda politiska partija šķiet esam zaudējusi veselo saprātu attiecībā uz tās kadriem. Chrestomātisks piemērs patlaban ir Amerikā, kur Republikāņu partijas centrālā figūra nupat paziņoja, ka vajag likvidēt valsts konstitūciju, lai atceltu 2020. gada valsts prezidenta vēlēšanu rezultātus un viņu atjaunot amatā. Tas ir tāds ekstrēms piemērs. Taču gan Zemnieku savienībai, gan arī Zaļajai partijai kārtējo reizi gadījies ignorēt jautājumu, kuŗu norma partija patur savās pārdomās: Kā tas izskatīsies?

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Izstāde “Rožu iela” Stūra mājā

5. decembrī Stūra mājā atklāta politiski represētajām sievietēm veltīta izstāde “Rožu iela”. Sieviešu ieguldījums pretošanās padomju režīmam ir nozīmīgs, tomēr mazāk pētīts un zināms. Izstāde stāsta par sievietēm, kuŗas pašai izdzīvēti veltīja savu dzīvi pretošanās kustībai Latvijā un par to izcietā sodu. Izstādes kuratore ir vēsturniece Viktorija Pivena, bēgļe no Ukrainas, kuŗa šobrīd strādā Latvijas Okupācijas mūzejā.

Padomju okupācijas laikā Stūra mājā ieslodzītās sievietes tika turētas atsevišķā izolatora gaitenī, ko vietējā žargonā sauca par “Rožu ielu”. Latvijas Okupācijas mūzeja rīkotā izstādē “Rožu iela” ir stāsts par padomju režīma saulzūtiem sievietēm likteņiem, dzīvēm un cerībām, kas nekad nav pametušas viņu sirdis. Izstādē izmantoti Latvijas Okupācijas mūzeja krājuma materiāli – oriģinālie dokumenti, fotogrāfijas, personīgās mantas. Stūra mājas apmeklētāji autentiskajā vidē varēs iepazīt dažādos sieviešu likteņstāstus, kas veidojušies, ejot cauri šausminošajam cietuma kamerām, GULAG sistēmas nometnēm un nometinājuma vietām. GULAG bija NKVD apakšnodaļa, kas 1930.–1960. gadā pārvaldīja koncen-

Dekoratīvi cimdiņi, kuŗus Mirdza Barbaka saņēma dāvanā no ieslodzījuma biedres Rigas Centrālcietumā. Cimdiņi adīti ar šujamatām 1946. gadā // Foto: A.Reinholds

trācijas un “labošanas darba” nometnes PSRS teritorijā.

Apmeklētāji var arī apskatīt ieslodzītajām sievietēm piederējušos priekšmetus, noklausīties izteiktās apsūdzības un spriedumus un iepazīties ar oriģinālajiem 1941. gada dokumentiem, kuŗus saglabāja un mūzejam deviņdesmitajos gados nodeva jaunatnes pretošanās organizācijas “Nacionālā sardze” dalībnieki.

Izstāde “Rožu iela” Stūra mājā Rigā, Brīvības ielā 61 pieejama katru dienu no 10.30 līdz 17.30 par ziedojumu.

Uzziņai

Stūra māju – 1912. gadā uzcelto īres namu projektējis arhitekts Aleksandrs Vanags. 1919. gadā ēkā atradās Latvijas Revolucionārā kaŗa komiteja. 1940.–1941. gadā un no 1946. gada 28. janvāra ēkā atradās Iekšlietu Tautas komisariāts un Latvijas PSR Valsts Drošības komiteja. Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas līdz 2008. gadam ēkā darbojās Valsts policija. Kopš 2014. gada daļu ēkas savai ekspozīcijai nomā Latvijas Okupācijas mūzejs.

VIĻA VĪTOLA GRĀMATA PAR KRIEVIJU ANĢĻU VALODĀ

Meklējiet Latvijas grāmatu tirdzniecības vietās!

TRIMDAS PERSONĪBU PAŠPORTRETI

EDGARS ARDENSS

Ar literāru niekošanos sāku nodarboties jau kā zēns. Ierosinājumu tam neapšaubāmi bija devis mans mātes brālis Mārtiņš, kāpēc domāju, nebūs lieki īsumā pastāstīt arī par viņu. Man vajadzēja būt ap astoņi gadi, kad viņš no provinces pārnāca uz Rīgu un tad laiku pa laikam dzīvoja pie maniem vecākiem mūsu ārpilsētas mājiņā. Atceros viņu tad kā slaida auguma jaunu cilvēku, gaišu seju, zilām acīm, pāneveiklu kustībās. Viņš maz ko bija skolā gājis, bet, būdams ar apbrīnojamām atmiņas spējām, bija jau labi apguvis kā vācu, tā krievu valodu; vispārīgi uz svešvalodām viņam bija apskaužami viegla galva. Viņš strādāja, kur nu pagadījās, arī fabrikā, bet vislabāk viņam tikās tur, kur bija kaut kāda saskare ar grāmatām. Vienu laiku bija nodarbināts Sērensera tipografijā, kur viņam visu dienu vajadzēja ar roku griezt kādas mašīnas kloķi. Tā kā tā nebija visai sarežģīta

lieta un redze bija brīva, tad Mārtiņš pastāvīgi sev turēja blakus Tusena-Langensheidta angļu un vēlāk arī franču valodas pašmācības kursus, – un nepagāja ilgs laiks, kad viņš jau varēja lasīt jebkuru grāmatu šajās valodās un, prakses labā, sarunāties ar ārzemju kuģu matrožiem Daugavmalā. Dažus gadus vēlāk, kad es iestājos ģimnazijā, viņš, pamanijs, ka man jāmacās latīņu valoda, arī tūdaļ sāka darīt to pašu ar lielu sajūsmu un drīz vien bija neticami tālu man priekšā. Vēlākajos gados viņš man rakstīja vēstules tikai šai valodā. Ik svētdienas viņš gāja uz krāmu tirgu, kur lēti varēja pirkt grāmatas, un palaikam klēpjiem nesa tās mājā. Parasti vakaros viņš tad tulkojumā no tām lasīja mums priekšā, daudz nebēdādams, vai kāds klausās vai ne. Man cita starpā, sevišķi atmiņā palika teiksmas par karali Artūru un viņa apaļā galda bruņiniekiem, par Tristānu un

Izoldi, par Lancelotu un karalieni Gineveri. Nejauši ieguvus astronomijas atlasu ar zvaigznāju aprakstiem un attēlojumiem, Mārtiņš nakti pētīja zvaigžņoto debesi, un man bija jāiet viņam līdz un jāpalīdz saskatīt, kur, piemēram, ir Kasiopeja, Sīriuss vai Berenikes mati. Atradis stenografijas kursu, drīz vien uz maza papīra kumosīņa viņš ar divainu kāšu palīdzību spēja saspīest gaŗu gaŗo notikumu. Strādājot Deubnera grāmatu veikalā par kolportieri, viņam iekārojās visai bieža vācu un angļu dziesmu antoloģija ar notīm – un drīz vien Mārtiņš dziedāja visas dziesmas pēc kārtas: kā viņš iemācījās pazīt notis, palika noslēpums. Pārnesis divus milzīgus profesionālās medicīnas sējumus, sāka mūs ne gluži bez panākumiem ārstēt no visādām esošām un neesošām kaitēm: ne par velti viņš prata latīņu valodu!... Tā Mārtiņš daudz ko pasāka, par daudz ko interesējās un mācījās, taču visu to darīja nevis ar kādu praktisku nolūku, bet vienkārši tāpēc, ka tas viņam sagādāja prieku. Viņš daudz tulkoja, sevišķi dzeju, ko varēja arī dziedāt. Viņam bija patīkama balss, un nereti mēs ar brāli kā zēni piebiedrojāmies viņa dziedāšanai.

Strādādams pie Deubnera, Mārtiņš bija novērojis, ka ļaudis labprāt pirka grāmatas un maksāja par tām labu naudu. Kas liedza arī viņam reiz būt praktiskam un pamēģināt laimi šai nozarē? Dabūjis atvaļinājumu, viņš vienu pavasari mēnešus divus nekā cita nedarīja, kā tikai rakstīja. Beigās izrādījās, ka bija sacerējis prāvu poēmu ar atskatām kādos 30 gaŗos pantos; tā saucās "Līgas nakts". Tur bija stāstīts par laimīgu dzīvi lauku dabā, tautu meitām un dēliem, Jāņu dienai pienākot, un katrs pants beidzās ar refrēnu: Tur ir Latvija, tur ir Baltija, mana mīļā, dārgā tēvija. Bet tas nebija vēl viss: tekstam viņš piekomponēja arī mūziku – solo balsij un klavierēm; lai gan ne mazākā mūzikas instrumenta nebija viņa rīcībā, par klavierēm nemaz nerunājot! Melodija mums visiem tomēr itin labi patika, sevišķi man; es vēl tagad atceros. Un arī viss dzejojums man šķita lielisks. Mārtiņš tad nolēma to likt iespiest un laist pārdošanā. Un lai "Līgas nakts" nebūtu pieejama tikai latviešiem vien, bet arī pārējiem Latvijas iedzīvotājiem, viņš to atdzejoja ar atskaņām arī krieviski un vāciski. Pašam viņam tik daudz naudas nesanāca, tāpēc aizņēmās no mana tēva; un tam pašam Sērensenam, kuŗa spiestuvē nesen bija griezis ratu, viņš tagad kā autors nodeva iespiešanai savu poēmu atsevišķā grāmatā, 5000 eksemplāros. Sē-

stāvēja galvenokārt no kapara monētām, Mārtiņš sabēra maisiņā un tad, rūgti pasmiedamies, pāzvadzināja to man acu priekšā: man tomēr šķita, ka tur varen daudz iekšā...

Mārtiņa ietekmē arī es sāku sacerēt šo un to. Kad biju ģimnazijas piektajā klasē (cara laika ģimnazijām bija astoņas klases), dažus manus dzejoļus (kas gan nesāk ar tiem!) izlietoja kāds kalendārs, un gaŗu vēlāk cits kalendārs iespieda gaŗāku stāstu "Uz maldu ceļā", par ko izdevējs bez ierunām man samaksāja trīs rubļus. Kā ģimnazists daudz tulkoju un sacerēju pa prozas gabaliņam arī pats.

To visu galvenokārt iespieda "Jaunā dienas lapa", un arī tā neatteicās maksāt honorāru. Šai ziņā man kā skolniekam iesācējam veicās daudz labāk nekā tagad vecumdienās. Pa studiju laiku Tērbatā biju visai čakls rakstītājs, un maniem manuskriptiem visur bija durvis vaļā. Pēc augstskolas beigšanas Pirmā pasaules kara apstākļos nekā neuzrakstīju. Mūsu zemei patstāvību iegūstot, atsāku rakstīšanu, bet ar segvārdu, kāds man vēl tagad. Kāpēc tā darīju? Pa pieciem manas klusešanas gadiem mūsu literatūrā bija saradušies vairāki mana uzvārda brāļi: Jānis Gulbis, Fridrihs Gulbis, Ansis Gulbis un varbūt vēl kāds. Lai nesajauktu, nolēmu pārdēvēties. Dzejnieks Vēsniņu Kārlis resp. Kārlis Krūza man pa jokam ieteica saukties par Vilibaldu Miglu. Es tomēr paliku pie manis paša izvēlēta; vienkārši tāpēc, ka manai dzirdei patika skaņu a un r savienojums, un tāds, lūk, ir atrodams abos mana pseudonima vārdos. Neviens, protams, mani vairs nepazīna, viss bija jāsāk no jauna. Kad nonesu "Jaunākām Ziņām" stāstu "Kad Erots vaikstas", Kārklīšs, izlasījis autora vārdu, teica: "Iesniedzot tulkojumus, ieteicams vispirms sazināties ar redakciju." – "Bet tas nav tulkojums," aizrādīju. Stāstu tomēr izlietoja.

Kad iznāca mans pirmais romāns "Svētās Angelikas mats", to tikpat kā nepamanīja; viens kritiķis savā īsajā atsauksmē ne tik daudz rājās par romāna saturu un kompozīciju, kā par autora nelatvisko, latīniski skanošo segvārdu, kam galā bija pat divi s. Ar laiku tomēr daži redaktori sāka mazliet samierināties, taču nekad pavisam. Kas zina, galu galā viņiem bija taisnība un man varbūt tomēr bija labāk klausīt Vēsniņu Kārlim.

No grāmatas "Pašportreti", sastādījis Teodors Zeltiņš. Grāmatu Draugs, 1965.

TEODORS ZELTIŅŠ

Teodors Zeltiņš ar meitu Inesi un dzīvesbiedri Veltu Pensilvanijā 1954. gadā.

*Kā mūks ar bālušu un iedzeltēnu seju,
Kur deguns izcirties kā turku zobens liks,
Kluss dienas pavadu, viss sevī grimis dīks,
Un Dievu meklēdams caur naktīm šaubās skreju.*

*Ja gadās, uzrakstu šo to, ko sauc par dzeju,
Un tīši nepūlos, lai kādam patik tā.
Kaut kas tur atplaiksnās no sapnī redzētā,
Kaut kas no visa tā, kam gadiem gaŗām eju.*

*Tak nejaudā pat mūks nest allaž prāta krustu,
No sevis jāaizbēg, lai dzīru skurbā zustu
Ar zemi debesis kā stikla pērļu sieks.
Tad mūka mēteļi no pleciem priedīgs raisu
Un smieklu dukātus pār draugu galvām kaisu –
Top kādreiz karalīks rūgts dzīves nerra prieks.*

Kāpēc pašportrets dzejā, it kā pašam par sevi nebūtu nekā ko vairāk teikt? Būtu. Bet tas jau pateikts vairākās pašportretiskās grāmatās. Mana bērnība aprakstīta "Torņos Daugavā", vidusskolnieka gaitas "Rīgas ģimnazistos", studenta gadi "Rožu gaiteni", saskarsme ar iespiesto vārdu "Melnajās avīs", vācu okupācijas laiks "Pazudušajā paaudzē", dzīvošana bēgļu nometnē Vācijā dzīvošana bēgļu nometnē Vācijā "Drupu republikā" un "Tiltu atjaunotājos" un aitu gana gaitas Amerikā "Jēra dvēselē". Tad nu autoram, kas tik censonīgi centies sevi aprakstīt veselā romānu virknē, atliek pie visa teiktā kaut ko vēl piebilst ar dzejoli.

Kā klājas Lietuvas zemessargiem?

Jura Ulmaņa saruna ar Lietuvas nacionālās aizsardzības brīvprātīgo spēku (NDVF) komandieri Linu Kubiliusu

Kāds bija pagājušais gads brīvprātīgajiem spēkiem, vai zemessargu skaits ir būtiski pieaudzis un – kas svarīgs mācībās?

Iesākumā gribu pateikt, ka esam lepnī par savu daļību Zemessardzē, kas tika izveidota jau 1991. gada 17. janvārī. Kopš 2003. gada esam integrēti mūsu valsts Nacionālo bruņoto spēku struktūrā – sauszemes spēkos. Lietuvai kļūstot par pilntiesīgu NATO dalībvalsti, lielā mērā mainījās arī mūsu uzdevumi teritoriālās aizsardzības pieejai. Pagājušajā gadā turpinājām padziļināt savas prasmes kā mūsdienīga, aktīva rezerves vienība. Esam aptuveni 5600 brīvprātīgo un 800 profesionālo karavīru. Un, jā – mūsu skaits šogad stipri palielinājies. Pašreizējā situācija lielā mērā arī ir veicinājusi sabiedrības vēlmi kļūt pat brīvprātīgajiem karavīriem, apzinoties, cik svarīga ir valsts aizsardzība. Kopumā tiek organizēti astoņi mācību pamatkursi kādiem 60 līdz pat 100 cilvēkiem, kuŗi vēlas kļūt par zemessargiem. Tieši šonedēļ sākas viens kurss.

Kādas ir lielākās Lietuvas zemessargu apmācības, kādus uzdevumus veicat?

NDVF galvenās mācības ir "Stiprs vairogs", kas notiek divas reizes gadā. Mērķis – novērtēt teritoriālo vienību spējas plānot, sagatavot un veikt aizsardzības operācijas. Mācību laikā tiek uzdoti dažādi uzdevumi, kuŗus pildot, svarīga nozīme ir

kopīgai sadarbībai starp vienībām. Piemēram, izlūkošanā, mazo vienību taktikas jautājumos u.tml.

Pastāstiet, lūdzu, nedaudz par galvenajiem akcentiem Lietuvas nacionālās aizsardzības brīvprātīgo spēku apgādē ar ieročiem!

Lietuvas bruņotie spēki, veicot iepirkumus, cenšas panākt, lai iegādājami ieroči un militārā tehnika būtu uzticami, mūsdienīgi un atbilstu NATO prasībām aizsardzības tehnoloģiju jomā šībrīža pasaulē. Īpaši saskaņojot ar sabiedrotajiem saskaru sistēmas un izlūkošanu, tiek veidotas militāras vienības ar modernām, elektroniskām iespējām. Esam aprikoti ar dažādiem ieročiem atbilstoši konkrētajiem uzdevumiem: mums ir standarta dienesta trieciensāntenes Heckler&G-36 ar optiku, arī šīs pašas firmas pistoles, ložmetēji FN MAG, FN SCAR, prettanku granātmēteji Carl Gustav un M72 LAW. Pērn ASV uzdāvināja vieglos prettanku ieročus, kas tiks izmantoti tieši Lietuvas bruņoto spēku nacionālās aizsardzības brīvprātīgo spēku apbruņošanai. Šī nav pirmā reize, kad ASV pastiprina mūsu aizsardzību, ieguldot vairākus desmitus miljonu dolaru mūsu ieročos.

Vai turpināt arī šogad tikpat labi kā iepriekšējā gadā sadarbīties ar tuvākajiem kaimiņiem – Latvijas zemessardzi? Un vēl – par Lietuvā dislocētajiem sabiedroto spēkiem un

jūsu iesaistīšanos, gūstot starptautisku pieredzi.

Mūsu zemessargiem ir ilgstoša un laba sadarbība ar Latvijas kolēģiem, kopīgi apgūstot militārās prasmes, jaunas zināšanas taktiskā ziņā u.c. Un ir tikai pašsaprotami, ka tās turpinās arī

šogad. Teritoriālajām vienībām Lietuvas ziemeļos visintensīvākā kopsadarbība, protams, ir ar blakus esošām Latvijas vienībām, kas atrodas kaimiņos tiešā tuvumā – ar 1., 3. un 4. brigādi. Šogad izveidota vēl viena jauna sadarbība ar bataljonu Bauskā no 1. brigādes. Mēs parasti nosūtām līdz 100 karavīriem, kas piedalās mācībās Latvijā. Tādā pašā nolūkā Lietuvā ierodas Latvijas karavīri. Kā jau minēju, kopīgi dalāmies pieredzē un kopīgi veicam taktiskus uzdevumus, piemēram, situācijās t.s. "slazdā", reidā vai konkrētās vietas aizsardzībā. Galvenās mācības Latvijā bija "NAMEJS 2022", bet Lietuvā "STRONG SHIELD 5". Minmetēju vadi no abām mūsu valstīm kopā veica "dzīvās uguns" mācības Gaižiūnu poligonā Ruklā. Prieks, ka mūsu teritoriālo vienību komandieri ir izveidojuši personiskus sakarus ar bataljonu komandieriem no Latvijas.

Atbildot uz jūsu otro jautājumu, varu teikt, ka NDVF sastāvs ir piedalījies starptautiskās mācībās kopā ar citiem Lietuvā dislocētajiem militārajiem un sabiedroto spēkiem.

Kas, jūsuprāt, jāņem vērā Zemessardzes sagatavošanā līdz ar karu Ukrainā?

Mēs sekojam un analizējam situāciju karā. Apmācām savus zemessargus būt gataviem visām problēmām un situācijām, lai spētu X stundā aizstāvēt savu zemi. Ukrainā gūtās mācības ļāva noteikt mūsu pašu vājās un stiprās puses. Esam ņēmuši vērā šos secinājumus gan individuālajā, gan kopējā apmācībā. Turpinām apgūt ieročus un šaušanas prasmi, trenējam fizisko sagatavotību, jaunāko vadītāju

apmācību. Īpaši koncentrējamies uz mazo vienību taktiku, uz uguni un manevriem, "slazdiem", patruļām, graujošām operācijām. Kopumā mūsu brīvprātīgie karavīri mācās no 30 līdz 50 dienām gadā. Pārsvārā tas notiek nedēļas nogalēs. Soli pa solim pielāgojam jaunās atziņas savām vajadzībām.

Cik lielā mērā Lietuvā notiek valsts aizsardzības brīvprātīgo spēku sadarbība ar pašvaldībām? Vai praktizējat kopīgu rīcību iespējamo militāro draudu apstākļos?

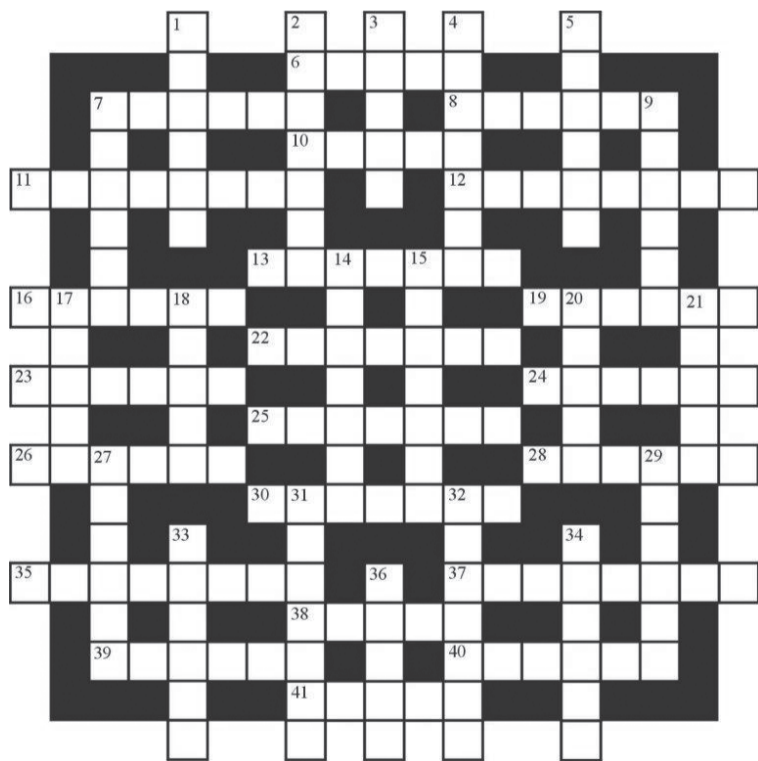
Īsi sakot, ka kopīga rīcība un sadarbība notiek visplašākā veidā, stiprinot saikni starp bruņotajiem spēkiem un kopienu. Tiek uzturētas ciešas attiecības ar vietējo sabiedrību, tostarp, organizējot un vadot jauniešu militāri patriotisko audzināšanu. Pašvaldība nodrošina NDVF karavīriem atbilstošus dienesta apstākļus, veic citas ar Zemessardzes uzdevumiem saistītas funkcijas, ja to nosaka likumi vai citi tiesību akti. Kopīgi sagatavo starptautiskajai izvietošanai dažādu jomu speciālistus un kājnieku vienības līdz pat roņas apjomam. Piedalās uzņemošās valsts atbalsta sniegšanā NATO vai sabiedroto spēkiem. Veic likumdošanā noteiktos miera laika uzdevumus. Attīsta sadarbību ar atbilstošām organizācijām citās valstīs. NDVF sniedz atbalstu valsts un pašvaldību iestādēm tiesību aktos noteiktā kārtībā, veic aizsardzības infrastruktūras vitāli svarīgu objektu apsardzi, palīdzības sniegšanu avārijās, dabas u.c. katastrofu gadījumos. Esam domājuši par kopīgu rīcības plānu iespējamo militāro draudu gadījumā.

Kā vērtējat visu triju Baltijas valstu zemessargu sagatavotību? Ko varētu un ko vajag mācīties vienam no otra?

Katru gadu komandieri paraksta savstarpējo nodomu protokolu, definējot apvienotus mācību projektus, lai paplašinātu jau tā, manuprāt, izcilās attiecības starp mūsu valstu zemessargiem. Pagājušajā mēnesī notika štabu tikšanās. Rezultātā 2023. gadā ielānāti vairāk nekā sešdesmit sadarbības pasākumi. Rēgulāri tiek rīkotas starptautiskās mācības, kuŗas Baltijas valstu karavīri dalās pieredzē. Vēl viens labs piemērs ir SCANBAL (Skandināvijas – Baltijas) teritoriālo spēku komandieru konferences. Katru gadu tās organizē cita valsts. Pagājušajā gadā tikšanās bija Lietuvā. Konferenču galvenais mērķis – dalīties zināšanās un pieredzē starp dažādu valstu zemessargu spēkiem, veicināt savstarpēju situācijas apzināšanos un pārrunāt mūsu turpmāko sadarbību. Otrā SCANBAL daļā – taktiskā līmeņa mācības, kas šogad tika organizētas Latvijā, bet nākamgad būs Lietuvā. Baltijas valstu zemessargu sagatavotība ir augstā līmenī. Turpinām mācīties viens no otra.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

Horizontāli: 6. Sabiedriskā pirts Senajā Romā. 7. Dabasskats. 8. Tauriņziežu dzimtas pākšaugi. 10. Folkloras sacerējums. 11. Katli ar garu rokuri. 12. Konditorejas izstrādājums. 13. Lidzsvars. 16. Suņu šķirne. 19. Ciemiņš. 22. Plēvspārņu kārtas kukaiņi. 23. Viriešu balss. 24. Latviešu tautas mūzikas instru-

menti. 25. Attīstības pakāpe. 26. Biezas suspensijas. 28. Šauras dēļu pārejas. 30. Aukstais ierocis. 35. Rokas vai kājas pirkstu kauli. 37. Uzmanība pret ko. 38. Veikls paņēmiens. 39. Rupja krāsotāju ota. 40. Attīstības gaita. 41. Rošīga darbība.

Vertikāli: 1. Saules sistēmas planēta. 2. Mehānikas nozare. 3.

Staltradzis. 4. Silķveidīgo kārtas zivis. 5. Mucu stiprinājumi. 7. Nervu šūnas izaugums, kas nervu impulsu novada no šūnas uz izpildorgāniem. 9. Rožu dzimtas augi. 14. Ēdienreize. 15. Sipolaugs ar garām, šaurām lapām un smaržīgiem ziediem. 17. Ceļš, kam abas puses apstādītas ar kokiem vai krūmiem. 18. Gaujas pieteka. 20. Sievietes vārds (martā). 21. Iecere. 27. Kājas daļa no ceļa locītavas līdz potītei. 29. Kādam gleznotājam raksturīgs krāsu kombinējums. 31. Ēdama gliemene. 32. Vienkāršas līnijas. 33. Bezdarbīgs, nekustīgs. 34. Citronmētra. 36. Asinsrades orgāns.

Krustvārdu mīklas (Nr. 46) atrisinājums

Horizontāli: 3. Korsete. 8. Tenors. 10. Mambas. 12. Smogs. 14. Tauste. 15. Sārtas. 16. Korinte. 19. Startis. 21. Lūksne. 22. Rogas. 23. Spēks. 29. Kamene. 30. Esteri. 31. Kabacis. 32. Ķirmis. 34. Patoss. 35. Rumba. 37. Aste-re. 38. Teniss. 39. Stimuls.

Vertikāli: 1. Bokss. 2. Atoms. 4. Sensors. 5. Pote. 6. Āmis. 7. Paprika. 9. Polipi. 11. Takts. 13. Sauna. 17. Ondatra. 18. Tamponi. 20. Store. 21. Likme. 24. Lasis. 25. Termoss. 26. Trauma. 27. Statuss. 28. Prosa. 33. Siet. 34. Puns. 35. Rente. 36. Atols.

KAMENA KAIDAKA,
LĀZA biroja vadītāja Latvijā

LMF atbalsts Ukrainai

Valsts prezidents Egils Levits pasniedz valsts augstāko apbalvojumu Olafam Libermanim // Foto: Ilmārs Znotiņš, Valsts prezidenta kanceleja

Valsts prezidents Egils Levits pasniedz valsts augstāko apbalvojumu Mārtiņam Malzubrim // Foto: Ilmārs Znotiņš, Valsts prezidenta kanceleja

Ukraina, karš, brīvība, palīdzība – šie ir 2022. gadā biežāk lietotie vārdi. Un aiz šiem vārdiem ir notikumi un cilvēki.

Visu šo gadu Latvijas Medicīnas fonds, ko jau pirms 30 gadiem izveidoja ārsti Bertrams un Kristaps Zariņi (ASV), ir finansiāli palīdzējis tiem, kas cietuši no Krievijas uzbrukuma Ukrainai. Rēķinot skaitļos, Ukrainas atbalstam ziedoti 173 000 EUR. Tomēr skaitļos neizsakāmais atbalsts ir bijis tikpat nozīmīgs, par ko liecina daudzie siltie pateicības vārdi no Ukrainas ļaudīm. Fonda atbalstu saņēmuši Ukrainas kara bēgļi – 150 veselības jomas speciālisti, kas strādā Latvijas ārstniecības iestādēs. Sadarbībā ar vienu no pirmajiem brīvprātīgajiem kurjeriem Pēteri Dimantu LMF finansēja un nogādāja Ukrainā pilnībā aprīkotu neatliekamās palīdzības ambulanci. Atsaucošies Brūču un izgulējumu apvienības lūgumam, fonds apmaksāja ievainoto transportēšanu uz Latviju, kur tiem tika nodrošināta augsti kvalificēta medicīniskā palīdzība, LMF ziedoja līdzekļus Ukrainas iedzīvotāju medicīniskai aprūpei, ko koordinē P. Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas attīstības biedrība. Cieša un konstruktīva sadarbība LMF ir izveidojusies ar Latvijas labdarības fondu *Ziedot.lv*, kuŗa pārziņā ir Ukrainas akūtākās vajadzības. LMF valde pieņēma lēmumu finansiāli atbalstīt pašreizējās latviešu ārstus Mārtiņu Malzubri un Olafu Libermani, kuŗi jau no kara pirmajām dienām devās uz Ukrainu ārstēt ievainotos. Patiess prieks, ka ārstu veikumu ir novērtējusi arī Latvija. Valsts prezidents 18. novembrī Rīgas pilī pasniedza augstākos Latvijas valsts apbalvojumus 90 izcilām personībām. Triju Zvaigžņu ordeni saņēma Olafs Libermanis – mikroķirurgs, SIA “Brūču klīnika” vadītājs – par izcilo darbu mikroķirurģijā un pašreizējās, sniedzot palīdzību kara ievainotajiem Ukrainas kara vīriem. Triju Zvaigžņu ordeni saņēma Mārtiņš Malzubris – traumatologs, ortopēds, Trau-

LATVIAN MEDICAL FOUNDATION

Labdarības fonda “Ziedot.lv” vadītāja Rūta Dimanta, LMF dibinātājs un LĀZA eksprezidents prof. Bertrams Zariņš, LMF un LĀZA administratore Latvijā Kamena Kaidaka, “Ziedot.lv” komunikācijas vadītāja Ilze Ošāne un viens no pirmajiem brīvprātīgajiem Ukrainas atbalstītājiem Pēteris Dimants Latviešu ārstu un zobārstu apvienības (LĀZA) 75 gadu jubilejas sarakojumā P. Stradiņa Medicīnas vēstures mūzejā 2022. gada 23. septembrī // Foto: Jānis Brencis

matoloģijas un ortopēdijas slimnīcas Traumatoloģijas centra nodaļas vadītājs – par izcilo darbu traumatoloģijā un rekonstruktīvajā ķirurģijā un pašreizējās, sniedzot palīdzību kara ievainotajiem Ukrainas kara vīriem.

Abu Latvijas ārstu pašreizējās, sniedzot palīdzību kara ievainotajiem Ukrainas kara vīriem. Triju Zvaigžņu ordeni saņēma Mārtiņš Malzubris – traumatologs, ortopēds, Trau-

matoloģijas un ortopēdijas slimnīcas Traumatoloģijas centra nodaļas vadītājs – par izcilo darbu traumatoloģijā un rekonstruktīvajā ķirurģijā un pašreizējās, sniedzot palīdzību kara ievainotajiem Ukrainas kara vīriem.

matoloģijas un ortopēdijas slimnīcas Traumatoloģijas centra nodaļas vadītājs – par izcilo darbu traumatoloģijā un rekonstruktīvajā ķirurģijā un pašreizējās, sniedzot palīdzību kara ievainotajiem Ukrainas kara vīriem.

Karš turpinās, un būs vajadzīgs atbalsts visiem, kas cieš no tā vissmagāk. Būs vajadzība papildināt ārstu profesionālās prasmes, sniedzot mācību stipendijas, būs vajadzības, par kuŗām šobrīd vēl nenojaušam.

Latvijas Medicīnas fonds saka lielu paldies visiem saviem ziedotājiem, kas atbalsta fonda darbību!

Gaišu un mierpilnu Ziemassvētku gaidīšanas laiku – šiem vārdiem nu ir gluži jauns un daudz dziļāks skanējums.

Lai miers virs zemes!

Sludinājumus un reklāmu laikrakstā iesniedz ērti arī no sava tālruņa!

Brīvā Latvija

reklāmas cenas Latvijā

Cena – 1,15 eiro
par cm² ierāmējumā
Atlaides par reklāmas
publicēšanas biežumu:

- Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 2 reizes, paredzēta atlaide 10 % apmērā no parastās cenas.
  - Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 3 reizes, – 15 % no parastās cenas.
  - Atkārtojot vienu un to pašu reklāmu 4 reizes un vairāk, – 20 % no parastās cenas.
- PRIVĀTSĻUDINĀJUMIEM:
0,60 eiro par 1 cm² ierāmējumā.
SĒRU ĻUDINĀJUMS:
NB! 60 eiro

Pasta adrese:

Gertrūdes iela 27

Rīga, LV - 1011

Tālrunis + 371 67326761

Tālrunis +371 67326784

Darba laiks:

Pirmdien – 9-17

Otrdien – 9-17

Piektdien – 9-13

BRĪVĀ LATVIJA

Latvijas reģ. nr. 1144.
Rietumeiropas latviešu laikraksts,
iznāk sestdienās, 48 reizes gadā.

Redaktore: Ligita Kovtuna
Brīvā Latvija redakcija:
Gertrūdes iela 27, Rīga, LV-1011
(Darba laiks P,O: 9-17, Pk: 9-13)
Tāl. (redakcijā) +371 67326761,
+371 29439423,
Tālrunis: +371 67326784.
e-pasts: redakcija@brivalatvija.lv

ABONEMENTA MAKSA:

Brīvās Latvijas digitālo versiju

varat pasūtīt tāpat kā līdz šim.

- par 12 mēn. (48 nr.) EUR 55 (550 SEK)
- par 6 mēn. EUR 30 (300 SEK)
- 1 nedēļu EUR 2 (20 SEK)

To varat izdarīt caur *Brīvās Latvijas* mājaslapu: <http://www.brivalatvija.lv/abone-interneta>.

Izdrukājot iespējama krāsaina versija.

Tiem *Brīvās Latvijas* lasītājiem, kuŗi tomēr vēlas lasīt avīzi drukātā versijā, piedāvājam pasūtīt Amerikas latviešu avīzi *Laiks* – tie paši 48 numuri gadā, 20 lappuses, to skaitā 8 lpp. tās pašas, kas kopš 2001. gada bijušas kopīgas abām avīzēm.

Iespēja saņemt *Laiku* pa gaisa pastu no ASV.

- par 6 mēn. – EUR 186
- pa parasto pastu no Latvijas – 6 mēn. EUR 86

Dāvanā *Laika* Mākslas kalendārs 2021!

Samaksa: naudu ieskaitot SIA VESTA-LK kontā:

AS SEB banka, kods UNLALV2X,
nr.: LV80UNLA0050016243516,
ar piezīmi BL

un norādot vārdu, uzvārdu un adresi.

Latviešu organizāciju un **privātie sludinājumi** maksā EUR 6,- par 10 mm augstu vienslejiņā platumā aizņemtu telpu. **Sēru sludinājumi** (10,6 cm x 7 cm) EUR 60,-

Komerciālie sludinājumi EUR 12 par 1 slejas cm.
Atlaides atkārtotām reklāmām.

Ar autora vārdu, iniciāļiem vai segvārdu parakstītos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā arī redakcijas domas. Par līdzstrādnieku honorāriem nepieciešama iepriekšēja vienošanās. Par publikācijas minēto faktu precizitāti atbild autors.

Lūdzam ziedojumus iemaksāt:
Biedrības *Laiks-BL* kontā –
SEB Banka,
nr.:LV60UNLA0050018705154

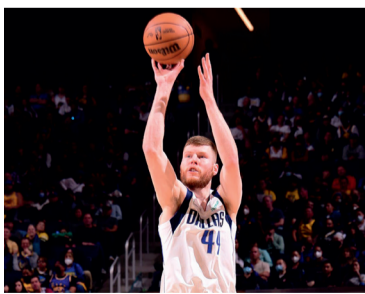

SPORTS SPORTS SPORTS

PORZIŅĪMĪM IESPAIDĪGS
DOUBLE DOUBLE UN
VĒL VIENS NBA
KARJERAS REKORDS

Kristaps Porziņģis trešdien, 30. novembrī, Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) regulārā čempionāta spēlē izcēlās ar iespaidīgu "double double", tomēr viņa pārstāvētā vienība Vašingtonas "Wizards" ar 107:113 (28:29, 25:28, 24:23, 30:33) piekāpās Bruklinas "Nets". "Wizards" tas bija ceturtais zaudējums piecās spēlēs un ceturtais zaudējums pēc kārtas izbraukumā. Porziņģis bija rezultatīvākais ASV galvaspilsētas vienības rindās, gūstot 27 punktus un izcīnot 19 atlēkušās bumbas, kas ir viņa NBA karjeras labākais rādītājs. Iepriekšējā mačā Porziņģis laboja personisko rezultativitātes rekordu, tādējādi divās spēlēs pēc kārtas viņam ir jauni NBA karjeras rekordi. Liepājnieks laukumā aizvadīja 37:31 minūti, realizēja divus no trim tālmetieniem, sešus no 11 divpunktu un vēl deviņus no 14 soda metieniem. Viņa kontā arī divi bloķēti metieni un viena pārtverta piespēle. Pirmajā ceturtdaļā Porziņģis izcēlās ar "slam dunk", bet pirmā puslaika izskaņā viņa septiņi pēc kārtas gūtie punkti (divi tālmetieni un viens soda metiens) neļāva "Nets" palielināt savu pārsvaru, bet pārtraukumā "Wizards" devās ar "4" (53:57). Otrā puslaika Porziņģis sāka ar "danku", trešajā ceturtdaļā viņam vēl viens groza tricīnājums, bet pēc trim ceturtdaļām viņa kontā bija 21 punkts. Pēdējā ceturtdaļā Latvijas basketbolists realizēja tikai vienu metienu no spēles, kā arī vēl četrus soda metienus, maču noslēdzot ar 27 gūtiem punktiem.

"Wizards" praktiski visu maču bija iedzinējos un tikai dažas reizes bija vadībā ar divu punktu pārsvaru. Mača izskaņā svarīgākajos brīžos ne reizi "burvji" netika tuvāk par "5", nespējot izglābties no neveiksmes.

BERTĀNS PALIEK BEZ
PUNKTIEM "MAVERICKS"
UZVARĀ PĀR "KNICKS"

Latvijas basketbolists Dāvis Bertāns sestdien Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) mačā punktus neguva, taču viņa pārstāvētā Dalasas "Mavericks" Ņujorkā tika pie panākuma. "Mavericks" izbraukumā ar rezultātu 121:100 (20:32, 32:27, 41:15, 28:

26) pārspēja Ņujorkas "Knicks". Vispirms Bertāns devās laukumā otrās ceturtdaļas ievadā, isā laikā tiekot pie divām piezīmēm un divas reizes metot garām grozam, bet pēc tam viņš atgriezās laukumā noslēdzošās ceturtdaļas izskaņā, kad Dalasas komanda jau bija iekrājusi 30 punktu pārsvaru. Latvijas basketbolists kopā laukumā pavadīja septiņas minūtes un 47 sekundes, kuru laikā trīs reizes meta garām grozam no trīspunktu līnijas, nopelnīja divas piezīmes un sakrāja +/- rādītāju -11. Dalasas vienībā Luka Dončičs izcēlās ar 30 punktiem, astoņām atlēkušajām bumbām un septiņām rezultatīvām piespēlēm, kamēr Tims Hārdvejs pievienoja 28 punktus un septiņas atlēkušās bumbas.

"SABRES" UZVAR "SHARKS"

Latvijas hokejista Zengus Girgensona pārstāvētā Bufalo "Sabres" svētdien Nacionālās hokeja līgas (NHL) regulārā čempionāta spēlē ar rezultātu 6:3 savā laukumā pārspēja Sanhosē "Sharks".

Girgensons šajā mačā spēlēja ceturtdaļā virknējumā kopā ar Taisonu Džostu un Kailu Okposo un laukumā pavadīja 14:15 minūtes, no kurām 50 sekundes nospēlēja mazākumā. Šajā laikā latvietis izdarīja divus metienus pa vārtiem, kā arī uzvarēja 33% iemietu. Spēli Girgensons noslēdza ar neitrālu lietderības koeficientu.

Teidžs Tompsons mača 10. minūtē guva pirmos vārtus un izvirzīja "Sabres" vadībā, tomēr "Sharks" atbildēja ar diviem vārtiem trīs minūšu laikā, precīzi metot Nikam Bonino un Kevinam Lebenkam. "Sabres" mača turpinājumā guva četrus bezatbildes vārtus, kad ar rezultatīviem metieniem izcēlās Džons Džeisons Peterka, Džefs Skiners un Džeks Kvins, kurš guva divus vārtus.

Oskars Lindbloms vienus vārtus "Sharks" komandai vēl spēja atspēlēt, bet noslēgumā Alekss Tuhs panāca mača gala rezultātu.

"Blue Jackets" vārtos šajā mačā bija Jonass Korpisalo, kurš atvaļināja 31 no 35 pretinieku metieniem, bet latvietis Elvis Merzļkins palika rezervē.

PIECOS AZARTISKOS
POSAMOS IZCĪNĪTS
LIELBRITĀNIJAS KAUS
NOVUSĀ 2022

Lielbritānijas Novusa federācija šogad organizēja Lielbritānijas Kausa Novusā 2022 izcīņu piecos posmos, no kuriem divi norisinājās Birmingemā, divi Kovenrijā un viens Hulā. 3. decembrī Birmingemā, piedaloties 22 novusa spēlētājiem no dažādām vietām Lielbritānijā, notika pēdējais piektais posms un tika noskaidrots Kausa ieguvējs.

Šoreiz, Birmingemā tikšanās noritēja mazliet satraucošākā gaisotnē, jo dažiem dalībniekiem

pietrūka pavisam nedaudz, lai iegūtu augstāku vietu gan posmā, gan arī Lielbritānijas Kausa Novusā 2022 kopvērtējumā. Par 3. decembra spēles pārstiegumu ar skaļiem aplausiem tika sveikts Māris Roberts Čaklais, kurš noslēdzošajā posmā ieguva augsto 7. vietu. Tāpat arī īpaši skaļi aplausi tika Leonam Bričko, kuram palikšana kopvērtējuma zemākā vietā izšķīra viena vienīga liktenīga izspēle kādā no posmiem.

Tāpat kā parasti posma administratora pienākumus bija uzņēmusies Judīte Ūbele, galvenais tiesnesis bija Rinalds Voits.

Labākie 5. posmā bija: Eliza Čaklā – 6. vieta, Aleks Mironovs – 5. vieta, Leons Bričko – 4. vieta, Rinalds Voits – 3. vieta, Aleksandrs Motiļkovs – 2. vieta, Māris Eglītis – 1. vieta.

Diplomus un balvas labākajiem LNF vārdā izsniedza vice-prezidents Ingmārs Čaklais. Visi posma dalībnieki saņēma arī piemiņas balvas – krūzītes ar sacensību atbalstītāja Latviešu Kultūras centra Birmingemā logo. Tāpat arī Birmingemas Novusa kluba pārstāvji rūpējās par spēlētāju lab sajūtu, cienājot visus ar siltiem dzērieniem un uzkodām.

Noslēdzoties piektajam posmam, tika noskaidrots arī Lielbritānijas Kausa Novusā 2022 ieguvējs. Apkopojot rezultātus, kopvērtējumā labākie ir: Mārtiņš Guļško – 6. vieta, Eliza Čaklā – 5. vieta, Leons Bričko – 4. vieta, Aleksandrs Motiļkovs – 3. vieta un Māris Eglītis – 2. vieta. Par 1. vietas un līdz ar to pirmā Lielbritānijas Kausa Novusā 2022 ieguvēju kļuva Rinalds Voits. Apsveicam labākos!

Diplomus un balvas labākajiem LNF vārdā izsniedza viceprezidents Ingmārs Čaklais. Visi sacensību dalībnieki tika cienāti ar speciāli šim pasākumam cepto kūku. AK noteikumu dibinātāja Anastasija Fox dāvāja labākajiem dāvanu kartes ar iespēju saņemt bezmaksas konsultācijas. Savukārt, mūzikālo priekšnesumu par godu uzvarētājiem sniedza Īstais Mārtiņš.

RVS/LU VOLEJBOLISTES
PIRMO REIZI IEKĻŪST CEV
IZAICINĀJUMA KAUSA
NĀKAMĀJĀ KĀRTĀ

"Rīgas Volejbolaskola"/"Latvijas Universitāte" sieviešu komanda trešdien Rīgā Eiropas Volejbola konfederācijas (CEV) Izaicinājuma kausa pirmās kārtas atbildes mačā guva panākumu un uzvarēja divu spēļu summā, nodrošinot vietu nākamajā sacensību kārtā. Latvijas volejbolistes ar 3-2 (25:18, 22:25, 24:26, 25:16, 15:6) uzvarēja Brusno "Pirane" vienību. Megija Dambrehte rīdzinieču rindās bija rezultatīvākā un izcēlās ar 17 punktiem, Kristīne Kramēna guva 12 punktus, bet desmit punktus

UZ MEITEŅU ROKĀM
TRENERIS
DANIELE MARIO KAPRIOTI

pievienoja Anna Rīta. Viešņu labā 22 punktus guva Joana Nikolova, kura pretinieču komandā bija pārliecinoši rezultatīvākā, kamēr vēl 11 punktus guva Ema Tomkova. Pirmajā spēlē rīdzinieces viesos uzvarēja ar 3-0 (25:21, 25:20, 25:19). 1/16 finālā RVS/LU volejbolistes spēkosies ar Serbijas komandu "Jedinstvo Stara Pazova". RVS komandai šis ir jau ceturtais gads CEV Izaicinājuma kausā. Rīdziniečiem līdz šim nebija izdevies pārvarēt pirmo kārtu. Izaicinājuma kausu Eiropā ir pēc spēka trešā ranga turnīrs aiz CEV Čempionu līgas un CEV Kausa. "

KALNU SLĒPOTĀJS MIKS
ZVEJNIEKS KVALIFICĒJĀS
PASAULES KAUSAM
UN TUVOJAS RANGA
SIMTNIĒKAM

29. novembrī Starptautiskā Slēpošanas federācija (FIS) publicējusi jaunāko kalnu slēpošanas pasaules ranga listi, kura spēkā stāsies 1. decembrī. Latvijas labākais kalnu slēpotājs Miks Zvejnieks slaloma disciplīnā pakāpies līdz 109. vietai pasaules rangā, oficiāli nopelnot iespēju startēt arī Pasaules kausa posmos. Sezonu Miks Zvejnieks iesācis ir ļoti jauīgi – pirmajos četros startos izcīnījis divas uzvaras, viena otrā vietā un reizi sacensības noslēgtas uzreiz aiz goda pjedestāla. Tāpat arī latvietim kārtīgi izdevies uz-

labot savus FIS punktus. Par uzvaru Diavolecā, Šveicē, Zvejnieks nopelnīja 23,00 FIS punktus, kas ir minimālais punktu skaits, ko iespējams iegūt parastās FIS kategorijas sacensībās. Ar otro uzvaru Passturnā (iegūti 24,20 punkti), Austrijā, Zvejnieks nodrošināja sev pamatīgu kāpumu starptautiskajā rangā, jo ranga punktu aprēķinam tiek ņemts vidējais aritmētiskais no diviem labākajiem sasniegumiem.

Pirmais starts Mikam Zvejniekam Pasaules kausā paredzēts 11. decembrī, kad Francijas kalnu kūrortā Valdizērē norisināsies PK vīriešu slaloma sezonas atklāšana, bet nākamais starts pasaules labāko vidū gaidāms 22. decembrī, nakts slalomā Madonnā di Kampiljo, Itālijā. Tāpat starp PK posmiem Zvejnieks plāno startēt arī Eiropas kausa sacensībās.

EIDUKA PASAULES KAUSA
POSMA 20 KILOMETRU
KLASIKĀ IZCĪNA 25. VIETU

Latvijas distanču slēpotāja Patrīcija Eiduka svētdien Lillehammerē izcīnīja 25. vietu Pasaules kausa sezonas otrā posma 20 kilometru klasiskā stila distancē ar kopēju startu. Sacensību otrajā pusē izkristalizējās divas grupas, no kurām vadošās 19 sportistu grupas pārsvars pār tuvākajām sekotājām pārsniedza vienu minūti. Eiduka bija otrajā 13 slēpotāju grupā un lielākoties turējās pozīcijās trešajā desmitā.

Eiduka šo distanci veica 55 minūtēs un 20,9 sekundēs, uzvarētājam zaudējot vienu minūti un 29,0 sekundes. Pirmais divdesmitnieks, kuru noslēdza zviedriete Maja Dālkvīsta, bija nepilnu sešu sekunžu attālumā. Par savu sniegumu Eiduka nopelnīja 38,55 Starptautiskās Slēpošanas federācijas (FIS) punktus. Sacensībās startēja 53 distanču slēpotājas.

Pasaules kausa kopvērtējumā Eiduka ar 224 punktiem ieņēma augsto 16. pozīciju, bet lidere ar 528 punktiem ir Tirila Venga, kura par 76 punktiem apsteidz Karlsoni. Eiduka pēc otrā posma ir lidere U-23 ieskaitē, kur otrās vietas turētāju, norvēģieti Helēni Mariji Fossesholmu pārspēj par 48 punktiem.

Ziņas sakopojis **Andris Kļaviņš**

PAZIŅOJUMI

LATVIJA

Rīgas Evanģēliskā draudzes 2. Adventa dievkalpojums. 11. decembrī plkst. 13 Akas ielā 13 un attālināti: 3. Adventa dievkalpojums ar kafijas galdu, svētdienas skolu, bērnu apsveikšanu. 24. decembrī plkst. 13 Akas ielā 13 un attālināti: Ziemsvētku dievkalpojums.

VĀCIJA

Libekā, Lorenca baznīcā, 10. decembrī plkst. 14 Adventa dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze, pie ērģelēm Liene Orinska. Pēc dievkalpojuma uzkodas.

Hanoverā, Markus baznīcas draudzes namā, Hohenzollernstr. 54, 18. decembrī plkst. 14 Adventa dievkalpojums. Kalpo diak. L. Urdze. Pēc dievkalpojuma pārrunas pie kafijas galda.

ZVIEDRIJA

Stokholmā, Somu baznīcā, Slotsbacken 2b, 24. decembrī, plkst. 14 Kristus piedzimšanas svētku dievkalpojums. Mācītājs Dr Normunds Kamergrauzis. "... es jums pasludinu lielu prieku," sacīja eņģelis. Esat acināti un gaidīti!